TRST, sobota
21. januarja 1956
Leto XII. - Št. 18 (3256)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 20 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94-638, 93-808, 37-338

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.
MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 400, vnaprej: četrtletna 1100, polletna 2100, celoletna 4100 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-Z-375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

SEGNI ŠE ENKRAT POTRJUJE: upravne volitve do 30. junija

Poslanska zbornica bo pred političnim volilnim zakonom razpravljala še o ustanovitvi ministrstva za državne udeležbe, danes pa je odobrila zakon o investicijah tujega kapitala

(Od našega dopisnika)

RIM, 20. — Poslanska zbornica je včeraj sicer sklenila, da bo z absolutno prednostjo začela razpravljati o političnem volilnem zakonu. Vendar se zdi, da je treba ta sklep bolj razumeti v smislu, da bo politični volilni zakon prišel na vrsto prej kot zakon o upravnih volitvah.

Med današnjo predpoldansko sejo je namreč predsednik poslanske zbornice Leone dejal, da sklep o prednosti za politični volilni zakon še ne more pomeniti, da morajo čakati nekateri drugi ukrepi, ki so sicer manj važni, pa so bolj nujni. Predlagal je, naj zbornica danes nadaljuje diskusijo o investicijah tujega kapitala, potem pa naj razpravlja o zakonu, ki ustanavlja ministrstvo za državne udeležbe v gospodarstvu. Zbornica je na ta predlog pristala in tako bo v torek, ko bo prihodnja seja, začela govoriti o novem ministrstvu. Takoj zatem pride na vrsto politični volilni zakon.

Danes je zbornica odobrila zakon o olajšavah za investicije tujega kapitala v Italiji. Ta zakon omogoča za vse investicije tujega kapitala neoviran izvoz dividend in drugih oblik dobička v tujino, pa tudi izvoz kapitala, ki bi nastal iz morebitnih kasnejših dezinvesticij. Ta določila veljajo za investicije v produktivne namene. V vseh drugih primerih je dovoljen izvoz kapitala do 8 odst. vrednosti investiranega kapitala. Za izvedbo zakona bo vlada izdala še posebne pravilnike. Zakon je bil oktobra odobren v senatu, tako da bo zdaj lahko začel veljati.

Čeprav bo politični volilni zakon prišel prej na vrsto v parlamentu, so vendar upravne volitve tiste, ki pritegujejo največ pozornosti. Tudi včerajšnje Segnijeve izjave o tem, da bodo nove upravne volitve izvedene «v zakonitem roku», je tisk razlagal na različne načine. Zagovorniki odložitve volitev so našli v tej formulaciji možnost, da raztegnejo rok za izvedbo upravnih volitev vsaj do konca tega leta.

Na vprašanje nekega novinarja, ali njegova izjava pomeni, da bodo upravne volitve do konca letošnjega leta, je Segni kratko, toda kategorično odgovoril:

«Do 30. junija.»

S tem so bili razpršeni zadnji dvomi o namenih vlade glede upravnih volitev, kar je bilo v resnih političnih krogih sprejeto z zadovoljstvom. Mogoče pa je trditi, da je Segnijeva izjava presenetila vodstva nekaterih političnih strank, ki jim ne bi bilo nevšečno zavlačevanje.

Glavno vprašanje, ki ga bo treba rešiti do upravnih volitev, je naravno volilni zakon, tu pa so spet glavni kamen spotike volilne povezave, ki jim odločno nasprotuje levica in glede katerih so demokristjani še nekam neodločeni ali bolje, razdeljeni. Včerajšnja Segnijeva obljuba, da bo vlada v desetih dneh predložila parlamentu svoj načrt volilnega zakona, je bila presenetljiva predvsem zato, ker to pomeni, da vlada ne namerava čakati na izid socialdemokratskega kongresa, ki so ga nekateri nakazovali kot nujno potreben element v razčiščenju pojmov. Sami socialni demokrati pa so se verjetno oddahnili, ker jim je bila s tem vzeta presejšnja odgovornost, te pa po navadi ne sprejemajo radi.

Medtem ko diskusija že prehaja na politično področje, so še vedno zanimive reakcije na vladne odloke v okviru zakona o pooblastilu. Medtem ko je včeraj CGIL reagirala v glavnem negativno, čeprav je priznala, da je bil vendarle storjen znaten korak naprej, je danes CISL izrazila mnenje, da so doseženi rezultati v glavnem pozitivni. Pač pa si CISL pridržuje pravico do podrobnejšega proučevanja pooblaščenih odlokov.

Danes popoldne se je spet sestala vlada na krajšo sejo in odobrila zakonske ukrepe v korist brezposelnih kmečkih delavcev.

A. P.

Dolg razgovor Brosio-Dulles

WASHINGTON, 20. — Italijanski veleposlanik v Washingtonu Manlio Brosio je imel danes dolg razgovor z državnim tajnikom Dullesom. Brosio se je predvsem zahvalil Dullesu za pozornost, ki jo je Eisenhower v svoji poslanici o «položaju Zveze» posvetil italijanskemu priseljevanju v ZDA.

Mates pri Murphyju

WASHINGTON, 20. — Jugoslovanski veleposlanik v ZDA Leo Mates je obiskal včeraj državnega podtajnika Murphyja, s katerim se je razgovarjal o vprašanjih, ki zanimajo obe državi.

Montgomery pri Gronchiju

RIM, 20. — Maršal Montgomery, namestnik poveljnika NATO za Evropo, je danes obiskal Rim, kjer se je razgovarjal z obrambnim ministrom Tavianijem. Popoldne je Montgomeryja sprejel tudi predsednik republike Gronchi.

SANTIAGO, 20. — Pravna komisija čilskega senata je odobrila uvedbo obsednega stanja na vsem ozemlju. V torek bo moral o tem odločati senat.

Ljubljanska Opera bo gostovala v Italiji

BEOGRAD, 22. — Ljubljanska Opera je sklenila pogodbo za gostovanje v Livornu, Aquili in Bariju. Uprava Opere se pogaja tudi za gostovanja na Holandskem.

Kubiček odpotoval iz Rima

RIM, 20. — Izvoljeni predsednik Brazilije, Juscelino Kubiček, je danes odpotoval iz Rima. Po obisku na Portugalskem se bo Kubiček vrnil v Rio de Janeiro, kjer bo 25. januarja slovesno proglašen za predsednika.

V Washingtonu prevladuje vtis da Eisenhower ne bo kandidiral

Zadnje predsednikove izjave so razočarale republikance, ki so upali v novo volilno zmago v Eisenhowerjevem imenu - Razširja se polemika o ameriški zunanji politiki

WASHINGTON, 20. — Včerajšnje Eisenhowerjeve izjave na tiskovni konferenci razlagajo v političnih krogih kot dokaz, da se je predsednik odločil, da ne bo več kandidiral. Sam Eisenhower je takoj odgovoril: «Ne!», ko so ga vprašali, ali njegove prejšnje izjave opravičujejo mnenje, da je že napravil «morebitni sklep» v tej stvari. V vseh svojih odgovorih in izjavah je predsednik stalno poudarjal razloge, bodisi osebne bodisi vladne, ki govorijo proti njegovi kandidaturi. Na drugi strani ni bilo najmanjšega niti posrednega namiga na možnost, da bi znova nastopil kot kandidat.

Eisenhowerjeve izjave o tem, da njegovo zdravje ne more biti več «popolnoma v redu», so povzročile hudo razočaranje med tistimi, ki so upali, da bo sedanji predsednik vodil republikansko stranko v novi volilni zmagi. Novinarji so tudi zabeležili izjave predsednikovih zdravnikov, da se njegovo zdravje približuje samo «zmerni» stopnji urejenosti. Na drugi strani pa je predsednik brez vidnih znakov utrujenosti prenesel polurno diskusijo o svojem zdravju in o svojih načrtih v prenatrpani dvorani, prezakurjeni in močno osvetljeni, v navzočnosti skoraj 300 novinarjev in številnih televizijskih kamer. Vendar se njegov korak ni zdel tako prožen kot pred boleznijo in tudi njegov glas je zvenel manj energično.

Danes ponoči je Eisenhower govoril na nekem banketu v «Sheraton Park Hotelu» v Washingtonu in dejal, da je njegova bodoča funkcija v okviru republikanske stranke — najsi bo kandidiral ali pa se umaknil — še vedno «negotova». Obljubil pa je, da bo sporočil svoj sklep, kakor hitro «se bo njegov duh odločil», in da bo ne glede na svoj sklep podpiral notranjo in zunanjo politiko, ki ga je vodila v zadnjih treh letih.

Na newyorški borzi so zabeležili znaten padec tečajev po predsednikovi izjavi, da se še ni odločil, ali bo ponovno kandidiral.

Demokratični senator Sparkman je izrazil mnenje, da je Eisenhower že obvestil svoje prijatelje v republikanski stranki, da ne namerava več kandidirati. Demokratični senator Fullbright pa je izjavil: «Morda sem preveč prežet s strankarskim duhom, toda zdi se mi, da si želela ne more dovoliti, da bi izvolila predsednika, ki bi posvetil samo del svojega časa državnim poslom, zlasti v tem razdobju mednarodne napetosti.»

Demokratični guverner države New York, Averell Harriman, je danes v nekem govoru v Los Angelesu ponovno kritiziral zunanjo in notranjo politiko republikanske vlade in poudaril «upadanje ugleda ZDA v tujini». Dodal je: «Dulles gotovo ne doseže ničesar, če s članki v revijah z veliko naklado pripoveduje, kako je skupno s predsednikom trikrat pripeljal svet tik na rob vojne.»

Q ameriški zunanji politiki sta se danes hudo sporekla republikanska senatorja William Jenner in William Langer. Prvi je trdil, da nikakor ni obvezan, da bi «podpiral katastrofalno zunanjo politiko», zaradi katere da je mednarodni položaj mnogo slabši kot pred tremi leti. Jenner, ki pripada skrajnemu desnemu krilu republikanske stranke, je obtožil vlado, da je sklenila «komunistično premirje» na Koreji, da je leto kasneje «kot Poncij Pilat» pristala na razdelitev Koreje in da je prepustila Laos, Kambodžo in Siam «smrtni nevarnosti komunistične infiltracije». Langer pa je oporekal, da sta Eisenhower in Dulles «rešila ZDA vojne» in da Dulles «ni dopustil ne Angliji ne Franciji ne kateri koli drugi državi, da bi vsilila svoje mnenje ameriški politiki».

Demokratična senatorja Mansfield in George pa sta sporočila, da bosta zahtevala, naj kongres podrobno prouči ameriško politiko. To proučevanje, je poudaril Mansfield, mora trajati vse do volitev, ker gre za številne zapletene probleme, o katerih mora biti kongres v podrobnostih poučen. Sicer pa se oba senatorja zavzemata za nekako izolacionistično politiko in sta predvsem huda nasprotnika Eisenhowerjevega načrta dolgoročne pomoči tujini. Senator George je zvečer sporočil, da ga je predsednik Eisenhower povabil na razgovor o ameriški zunanji politiki. George bo obiskal predsednika v ponedeljek.

Pač pa je Eisenhowerjev načrt podprl načelnik kombiniranega glavnega štana, admiral Radford, ki se je pravkar vrnil s potovanja okrog sveta. Radford je poudaril, da je predvsem šibko zavezništvo, ki veže Turčijo, Irak, Iran in Pakistan, in dejal, da ga je treba okrepiti predvsem z izboljšanjem življenjske ravni tamkajšnjega prebivalstva, zlasti z obširnimi načrti kot izsušitev doline Jordana, zgraditev asuanskega jezu v Egiptu itd.

Upravne in politične volitve na Tržaškem

Dve vprašanji liberalnega poslanca Colitta glede skorajšnjih političnih volitev v Trstu in glede spremembe volilnega zakona za pokrajinske volitve

RIM, 20. — Včeraj je v spodnji zbornici poslanec liberalne stranke Colitto predložil glede političnih volitev za Tržaško ozemlje vprašanje notranjemu ministru, «ali ima za potrebno predložiti parlamentu zakonski načrt, ki bi vseboval določila, ki bi zajamčila državljanom Tržaškega ozemlja politično predstavništvo v parlamentu, prej ko bo iztekel rok sedanje legislature».

Isti liberalni poslanec je poleg tega vprašanja vložil še vprašanje, ki zadeva volitve v tržaški pokrajinski svet, ki se niso po vojni nikdar vršile zaradi znanih razmer. Poslanec vprašuje notranjega ministra, «kakšne ukrepe namerava storiti glede upravnih pokrajinskih volitev na Tržaškem ozemlju, kjer je zakon štev. 122 od 8. marca 1951 očitno neizvedljiv zaradi ogromnega nesorazmerja predstavnikov, ki jih izvoli pet manjših občin (Milje, Dolina, Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor) za skupno 24.449 stalnih prebivalcev v primeri z občino Trst, ki sama šteje 272.187 stalnih prebivalcev ne glede na številne istrske begunce, ki jim kot italijanskim državljanom ne bi bilo prav zanikati volilno pravico.»

V zvezi s prvim vprašanjem je znano, da se je pojavilo takoj po podpisu londonskega Memoranduma, preteklo nedeljo pa je v svojem govoru v zvezi z parlamentarno razpravo o novem političnem volilnem zakonu sprožil to vprašanje Pietro Nenni v Trstu. Politični krogi zatrjujejo, da je vlada naklonjena pobudi, da se na tržaškem področju izvoli odgovarjajoče število poslancev in senatorjev, saj za to govori že dejstvo, da je vprašanje postavil pripadnik stranke iz vladne koalicije. Pri tem se pojavlja vprašanje, ali bo v novem političnem zakonu določeno, da se tržaško področje priključi — ker ne šteje dovolj prebivalcev, ki so določeni za volilno okrožje — priključi goriško-videmskemu volilnemu okrožju, ali pa bo zakon določil, da ostane tržaško področje samostojno volilno okrožje kot je primer z dolino Aoste, ki prav tako nima zadostnega števila volivcev.

To vprašanje poudarja v svojem jutrišnjem članku tržaški dopisnik Saragatove «La Giustizia», ki se hkrati strinja z liberalnim poslancem Colittom o nujnosti spremembe zakona za pokrajinske volitve v smislu, da bi tržaška občina pač morala imeti več kot 50 odstotkov pokrajinskih svetovalcev, saj predstavlja 92 odstotkov vsega prebivalstva področja. Zakon iz leta 1951 predvideva namreč za pokrajine izpod 300.000 prebivalcev 24 pokrajinskih svetovalcev, od katerih bi torej na tržaško občino odpadlo samo 12, ki bi predstavljali 92 odstotkov prebivalstva, 12 ostalih pa bi predstavljali samo 8 odstotkov prebivalstva. Vendar se pa pri tem pripominja, da je doslej generalni vladni komisar vse zakone republike, ki jih je razširil na tržaško področje, vedno razširil v celoti, pa bi zaradi tega moral ravnati tako tudi glede zakona o volitvah pokrajinskih svetovalcev.

Glede poiltičnih volitev se trdi, da bi morale biti na Tržaškem vsekakor že letos, ker Trst pač ne more biti brez svojih predstavnikov v parlamentu še več kot dve leti, ker šele leta 1958 izteče mandat sedanjim poslancem in senatorjem. Poleg tega se za upravne volitve — občinske in pokrajinske — pojavlja potreba raztegnite na tržaško področje tudi zakona v volivnih imenikih, ker je na Tržaškem v veljavi še vedno stari ukaz ZVU štev. 190, ki določa, da smejo biti vpisani v volilne imenike samo oni, ki so bili na dan 15. septembra 1947 italijanski državljani. Dejstvo je namreč, da so v Trstu številne osebe, ki so postale italijanski državljani šele po tem datumu, ki so večinoma one nekdanje žene tuje državljanke, ki so po 15. sep. 1947 s poroko z italijanskimi državljani v Trstu pridobile italijansko državljanstvo na podlagi omenjenega ukaza niso vpisane v volilne imenike, ker bi bile, če bi veljal tudi zanje zakon republike ali pa če bi bivale v kateri koli drugi pokrajini.

A. P.

Razveljavljen poslanski mandat štirih poujadističnih poslancev

Verifikacijska komisija proučuje veljavnost mandata za drugih osem poujadistov - Prvo pomembnejše glasovanje bo ob volitvi predsednika skupščine - Soustelle zagovarja svoj načrt o Alžiru

PARIZ, 20. — Francoska narodna skupščina se je ponovno sestala danes popoldne, da pregleda in potrdi mandate izvoljenih poslancev. Na prihodnji seji, ki bo verjetno v torek, bodo izvolili novega predsednika skupščine. Tudi današnji seji je predsedoval Marcel Cachin. Od 595 poslancev je bilo danes potrjenih 362 mandatov. Medtem pa na hodnikih Burbonske palače živahno komentirajo dejstvo, da verifikacijska komisija pretresa primer nekaterih poslancev, glede katerih se ugovarja veljavnost izvolitve. Med temi je 12 poujadističnih poslancev. Glede teh so bili namreč postavljeni ugovori, da so poujadisti v njihovih departmajih postavili več list, kar je v nasprotju z volilnim zakonom.

Do sedaj je verifikacijska komisija razveljavila mandate 4 poujadističnih poslancev. Če bo skupščina ta sklep potrdila, bo število poujadističnih poslancev padlo na 47. Od 4 sedežev bodo 3 pripadli socialistom, eden pa neodvisnim republikancem. V tem primeru bo socialistična skupina imela 99 poslancev, neodvisni pa 98. Verifikacijska komisija proucuje sedaj primer še drugih 8 poujadističnih poslancev.

Do danes zvečer so morale vse parlamentarne skupine položiti v tajništvu skupščine seznam svojih članov in prepis svojega političnega programa.

Prvo pomembnejše glasovanje v Burbonski palači bo, ko bodo volili predsednika skupščine. Sedaj se za to mesto poteguje pet tekmecev: Cachin (komunist), Bruyneel (neodvisen), Schneiter (MRP), Ruf (poujadist) in Le Troquer (socialist). Opazovalci so mnenja, da se bo po prvem glasovanju položaj iskristaliziral in da bosta ostala kot tekmeca samo Schneiter in Le Troquer. Volitve predsednika skupščine bodo predstavljale prvo merjenje sil med republikansko fronto in Pinayevo desnico in zato že sedaj z velikim zanimanjem pričakujejo izid volitev, ki bodo tajne. Vsa desnica se bo namreč zbrala okoli Schneiterja, medtem ko bodo komunisti verjetno dali svoje glasove kandidatu republikanske fronte.

Položaj v Alžiru spada še vedno med najnujnejša vprašanja, ki zanimajo novo skupščino in politično javnost sploh zaradi neprestanih spopadov med francoskimi silami in uporniki. Francoski generalni guverner v Alžiru Soustelle je na kosilu, ki ga je priredilo združenje prekomorskega tiska v Parizu, izjavil, da je v alžirskem vprašanju prva najvažnejša stvar zagotovitev varnosti. Nato je nadaljeval: «Gospodarska in socialna vprašanja se lahko rešijo s časom, medtem ko se psihološko vprašanje nujno postavlja. Alžircev se sedaj loteva kriza glede zaupanja do Francije. Francija — se sprašujejo — hoče ali ne ostati v Alžiru?»

«Nič ni bolj važnega, je dodal Soustelle, kakor sprejeti načelne odločitve bodoče politike in se tega držati. Nobena stvar ne bi bila bolj nevarna kakor nadaljnje obotavljanje.»

«S politične in gospodarske strani je edina rešitev združitev vedno tesnejša Francije in Alžira. To pomeni znatne žrtve, da se zbliža življenjska raven Alžira s francosko. Če bi Alžir propadel, bi propadla vsa Francija z njim, ker je Alžir ključ, vrata, brez katerih ni nikamor dostopa. Ohraniti Alžir je torej absolutna nujnost.»

Soustelle je nato dejal, da bi bilo treba dopustiti «številnejše predstavništvo muslimanskih poslancev v narodni skupščini», ter je pripomnil, da integracija, ki jo on predlaga, ima prednost, da se Alžir ohrani v Francoski uniji.

Tudi predsednik vlade Faure je danes objavil članek, v katerem podpira Soustellov načrt o integraciji in zavrača vsako drugo rešitev.

Strankarska borba vzrok neredov v Bombaju

NOVI DELHI, 20. — Policijske oblasti so danes sporočile, da je v štirih dneh neredov v Bombayu število mrtvih naraslo na 47, medtem ko je bilo nad 500 ranjenih. Policija javlja, da je bilo največ žrtev v torek, in sicer 22. Te podatke je sporočil policijski komisar v Bombayu, ki je obtožil «komuniste», da hujskajo na nerede proti odločitvi vlade, da Bombay postavi pod neposredno upravo centralne vlade. Pripomnil je, da je vlada odločena zatreti vsako nasilje.

Sinoči se je medtem v Novem Delhiju sestala komisija, ki je pripravila načrt reorganizacije indijskih držav. Proučevala je resen položaj, ki je nastal v Bombayu. To mesto je sedaj pod upravo države Mahasraštra, ki ji po jeziku pripada. Sinoči so se v Pooni sestali številni predstavniki te države in so sklenili, naj vsi izvoljeni njihove etnične skupine, t. j. ministri, tajniki in poslanci odstopijo.

Osrednja vlada je zelo zaskrbljena, toda ne more neposredno intervenirati, ker za javni red skrbijo posamezne države in ne centralna vlada. Na vsak način v Delhiju obžalujejo in obsojajo, da je prišlo do demonstracij. Uradni krogi so prepričani, da so bili neredi prej posledica zastrupljenega političnega ozračja in strankarske borbe kot pa izraz nezadovoljstva s sklepom osrednje vlade. Predstavnik vlade je izjavil, da so glasovi o tem, da bo vlada spremenila svoj sklep glede Bombaya, popolnoma neutemeljeni.

22 mrtvih v ČSR pri letalski nesreči

PRAGA, 20. — V sredo se je na progi Bratislava-Košice dogodila huda letalska nesreča, ki je terjala 22 človeških žrtev. Češkoslovaško dvomotorno letalo «D.C. 3» se je zrušilo v goratem predelu Tatre. Poleg 22 mrtvih so bili 4 potniki hudo ranjeni. V letalu ni bilo nobenega tujca. Vzroki nesreče niso še ugotovljeni.

Nocoj so oblasti češkoslovaškega letalstva sporočile, da so vse nočne polete v ČSR prekinili za nedoločen čas zaradi «nevarnosti, ki jo za letalstvo predstavljajo baloni s propagandnimi letaki, ki jih pošiljajo iz zahodnih držav». Zatrjuje se, da so člani posadke letal povedali, da so naleteli na te balone v različnih višinah in da so ugotovili, da so baloni takega obsega, da bi trčenje pomenilo «katastrofo».

Oblasti pa niso povedale, ali je ta ukrep v zvezi z letalsko nesrečo, ki se je zgodila preteklo sredo v vzhodni Slovaški.

Pozneje je agencija CTK pojasnila, da so nočne polete prekinili samo za dva dni in da so jih danes popoldne zopet vzpostavili.

Ta ukrep, je pojasnila, agencija, je bil sprejet, ker «smo v češkoslovaškem zračnem prostoru opazili številne balone z obrekovalnimi propagandnimi letaki, ki so prihajali iz Zahodne Evrope».

Agencija pripominja, da je CSR že protestirala pri ZDA zaradi pošiljanja teh balonov, toda kampanja se je povečala v toliki meri, da «spravlja v nevarnost češkoslovaški zračni prostor».

Zatem pravi agencija, da ameriška letala kršijo češkoslovaški zračni prostor in spuščajo propagandne letake «radia svobodne Evrope» ob češkoslovaško - avstrijski meji, kar pomeni tudi kršitev avstrijske nevtralnosti.

Sodelovanje FLRJ v geofizičnem letu

BEOGRAD, 20. — V okviru nacionalne komisije za mednarodno geofizično leto so v Beogradu danes ustanovili podkomisijo za rakete in umetne zemeljske satelite, ki jo sestavljajo ugledni fiziki in strokovnjaki za raketni pogon. Naloga podkomisije je, da napravi načrt in izvrši priprave za udeležbo Jugoslavije v mednarodnem geofizičnem letu, ki bo od 1. julija 1957 do 31. decembra 1958. Podkomisija je povabila k sodelovanju vse zainteresirane strokovnjake. V okviru nacionalne komisije sta bili že poprej ustanovljeni podkomisija za meteorologijo jonosfere in za kozmične žarke.

MOSKVA, 20. — Predstavnik sovjetske vlade je izjavil, da je maršal Bulganin na počitku izven Moskve. Dodal je, da ne more dati drugih podatkov. Kakor je znano, so se te dni pojavile govorice, da je Bulganin bolan.

Vojaške gradnje ZDA v tujini

WASHINGTON, 20. — Obrambno ministrstvo je zahtevalo danes od kongresa, naj odobri novi program vojaških gradenj v skupni vrednosti dveh milijard dolarjev, od česar bi približno četrtina šla za gradnjo 42 vojaških objektov ZDA. Načrt predvideva 554 milijonov dolarjev izdatkov za gradnjo 42 vojaških ozjektov na Alaski, na področju Panamskega prekopa, na Kubi, v francoskem Maroku, na Havajih, na Japonskem, na otoku Terranova, na Filipinih, v Portoriku in na nekaterih tihomorskih otokih.

Drašković o sestanku ministrov balkanske zveze

Drašković je tudi poudaril, da Nennijeve izjave v Trstu ne prispevajo k izboljšanju sosedskih odnosov

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 20. — «Znano je, da je po rešitvi tržaškega vprašanja prišlo do uspešnega razvoja jugoslovansko-italijanskih odnosov. Bilo bi koristno, ko bi bil tudi gospod Nenni prispeval k izboljšanju ozračja dobrih sosedskih odnosov obeh držav in miru sploh in ko bi bil s svojim stališčem pripomogel k nadaljnji ureditvi razmer v tem delu sveta. Z obžalovanjem pa moramo ugotoviti, da izjave, takršna je bila nedavna Nennijeva, niti najmanj ne prispevajo k uresničenju teh ciljev», je izjavil Branko Drašković na današni tiskovni konferenci na vprašanje našega dopisnika, kako ocenjuje govor Pietra Nennija v Trstu.

Branko Drašković je ugotovil, da obstajajo znaki, ki omogočajo ugodnejše gledanje na sestanek ministrov stalnega sveta balkanske zveze. O datumu in kraju sestanka ni mogoče reči nič točnejšega, vendar Jugoslavija ne bi imela ničesar proti sestanku v Beogradu namesto v Atenah.

V zvezi z glasovi, ki so se pojavili v tisku o obiskih britanskega in turškega veleposlanika pri Koči Popoviću, je zastopnik državnega tajništva izjavil, da spadajo ti obiski v vrsto običajnih sestankov in izmenjave misli med predstavniki raznih držav. Takšnega pomena sta bila tudi obiska turškega in britanskega veleposlanika pri Koči Popoviću. Jasno je, da so med obiski govorili tudi o potovanju predsednika Tita v Etiopijo in Egipt», je dodal Drašković.

Gospodarska sporazuma, ki sta bila včeraj podpisana v Beogradu med Jugoslavijo in ZDA, bosta po Draškovićevem mnenju prispevala k razvoju gospodarskih in drugih odnosov med obema državama.

Drašković je nadalje ugotovil, da se je jugoslovanska delegacija v Varnostnem svetu zavzemala za soglasen sprejem resolucije, ki bi prispevala k pomirjenju, ne pa k ponavljanju polemike med Izraelom in Sirijo. Ko so v resolucijo zahodnih velesil vnesli popravke, ki so jih sprejeli vsi, je tudi jugoslovanski delegat glasoval zanje.

Po vesteh iz Aten bo stalno tajništvo balkanske zveze 1. februarja pričelo redno delo v Atenah, kjer bodo v kratkem končane priprave za preselitev tajništva iz Ankare. Vodja jugoslovanskega predstavništva pri stalnem tajništvu Ljubo Hrnjak bo s stalnimi člani tajništva in komisij te dni odpotoval iz Ankare v Atene.

Predsednik republike je dal pristanek za imenovanje prvega afganistanskega poslanika v Jugoslaviji Ašabdulaha Seraja, ki je hkrati veleposlanik Afganistana v Turčiji in poslanik na Dunaju.

B. B.

Maršal Montgomery obišče Jugoslavijo

BEOGRAD, 20. — Po vesteh iz krogov britanskega veleposlaništva bo 23.1. prispel na neuraden obisk v Beograd maršal Montgomery, Britanskega maršala, ki bo od 23. do 25. januarja osebni gost državnega tajnika za narodno obrambo armadnega generala Ivana Gošnjaka, bo sprejel tudi predsednik Tito.

V Nemčiji začenjajo z vojaškimi paradami

Prve parade zahodnonemške vojske v Andernachu se niso udeležili predstavniki Bundestaga zaradi spora z obrambnim ministrom Blankom

BONN, 20. — Kancler Adenauer je danes prisostvoval prvi paradi oddelkov nove zahodnonemške vojske. Parada je bila na dvorišču vojašnice v Andernachu, mestecu 35 km od Bonna, udeležile so se je pa tri čete pehote, četa mornarice in četa letalstva.

Paradi niso prisostvovali predstavniki Bundestaga v znak protesta, ker obrambni minister Blank ni povabil poleg članov vlade tudi predsednika republike in predstavnikov parlamenta. Čeprav je Blank kasneje poskusal napako popraviti, je odbor predsednikov poslanskih skupin sklenil, da bodo poslanci parado bojkotirali. Bundestag je v precej slabih odnosih z Blankom, ker je posebna parlamentarna komisija zavrnila kandidaturo nekaterih Blankovih protežirancev, visokih funkcionarjev v obrambnem ministrstvu, za višje častnike nove nemške armade.

Pred parado je imel Adenauer nagovor na zbrane vojake. Dejal je, da je edini namen nemške oborožitve, da se ohrani mir. V nemški vojski, je dodal Adenauer, ki je ustvarjena samo v obramne namene, nihče ne more videti grožnje. Po govoru je godba zaigrala himno «Deutschland, Deutschland ueber alles» (upadno gre za nespotikljivo tretjo kitico, toda melodija je vedno enaka). Za prvo parado nove vojske je bilo vse mestece Andernach v zastavah.

Ameriški veleposlanik v Bonnu Conant pa je danes v Washingtonu po razgovoru s predsednikom Eisenhowerjem izjavil, da načrt o ustanovitvi nemške vojske z dvanajstimi divizijami dobro napreduje. Na vprašanja novinarjev je potrdil, da je zadovoljen z naglico, s katero napreduje ustanavljanje zahodnonemške vojske; izrazil je tudi prepričanje, da bodo vsi oddelki nemške vojske, letalstva in mornarice organizirani do predvidenega roka.

Iz Berlina poročajo, da je bil podpredsednik vzhodnonemške vlade Willi Stoph imenovan za obrambnega ministra nemške demokratične republike. V Pankowu so predvčerajšnjim napovedali ustanovitev vzhodnonemške vojske.

V Pragi pa uradno sporočajo, da se bo politična posvetovalna komisija osmih držav varšavske pogodbe sestala 27. januarja. Komisija, ki je bila ustanovljena v okviru varšavske pogodbe 14. maja lani, obsega predstavnike Albanije, Bolgarije, Madžarske, Vzhodne Nemčije, Poljske, Romunije, ČSR in ZSSR. Po poročilu češkoslovaškega zunanjega ministrstva bo komisija proučevala «Vprašanja in skupne ukrepe v okviru varšavske pogodbe».

Posredovanje Krišne Menona za pomirjenje na Srednjem vzhodu?

V Kairu je indijski diplomat imel dolg razgovor z Naserjem in Favzijem ter z britanskim poslanikom - Morrison kritizira politiko britanske vlade na Srednjem vzhodu in na Cipru

KAIRO, 20. — Med bivanjem voditelja indijske delegacije pri OZN Krišne Menona v Kairu so bili važni razgovori o vprašanjih Srednjega vzhoda na splošno in še posebej o Palestini. Menon je sicer poudaril, da nima nobenega posebnega pooblastila, v političnih krogih v Kairu pa potrjujejo, da so med številnimi razgovori, ki jih je Menon imel z Naserjem in zunanjim ministrom Fawzijem, temeljito obravnavali položaj na Srednjem vzhodu ter odnose med Egiptom in arabskimi državami. Pred svojim odhodom iz Kaira je Krišna Menon imel dolg razgovor tudi z britanskim poslanikom v Kairu Trevelyanom.

V Londonu pa je danes predstavnik Foreign Offices sporočil, da je britanska vlada protestirala pri izraelskem poslaniku v Londonu Elathu, češ da je včeraj objavil netočno poročilo o razgovoru, ki ga je imel z angleškim zunanjim ministrom Selwynom Lloydom. Elath, ki je zaprosil za razgovor s Selwynom Lloydom, je zahteval nabave britanskega orožja Izraelu. Poročilo, ki ga je poslaništvo kmalu zatem objavilo, pa je poudarjalo odgovornost Velike Britanije, Francije in ZDA, ker te države «sistematično niso izpolnjevale svojih obveznosti glede ohranitve vojaškega ravnotežja med Izraelom in arabskimi državami».

Predstavnik Foreign Officea je dejal, da izraelski poslanik ni med razgovorom navedel te obtožbe in da je danes med razgovorom s tajnikom v Foreign Office obžaloval ta incident.

V londonskih političnih krogih pa se je zvedelo, da po Velika Britanija slehernemu izraelsko zahtevo po orožju proučila ob upoštevanju incidentov med Izraelci in Sirci na področju Galilejskega jezera, glede katerih je Varnostni svet OZN včeraj sprejel resolucijo, ki obtožuje Izrael.

Bivši laburistični zunanji minister Morrison pa je danes na nekem laburističnem zborovanju govoril o «slabih rezultatih» politike konservativne vlade na Srednjem vzhodu. Omenil je nato ciprsko vprašanje in dejal, da je konservativna vlada posredno spodbujala na nerede in teroristična dejanja na otoku, ko je nudila dokaz slabega realizma in je zavrnila sleherno možnost ustavnih sprememb.

V zvezi z belo knjigo, ki jo je objavila včeraj britanska vlada o prodajah zastarelega vojaškega materiala, je francosko zunanje ministrstvo danes objavilo poročilo, v katerem pravi, da ne more odobriti tolmačenja dejstev, ki jih navaja bela knjiga.

Glede 55 tankov «Sherman» ki so jih leta 1954 izvozili v Francijo in nato iz Francije v Izrael, poudarja poročilo ministrstva, da je bil omenjeni uvoz «popolnoma v redu in izvršen v takih pogojih, ki ne dovoljujejo dvomov o dokončnem cilju omenjenega materiala». Poročilo pravi na koncu, da «zaradi svojega značaja navadnega tranzita ni mogla omenjena operacija naleteti na ugovore francoskih oblasti».

BEOGRAD, 20. — Po vesteh Jugopressa bo član zveznega izvršnega sveta dr. Pavle Gregorić, bivši veleposlanik v Rimu, kot posebni odposlanec predsednika Tita in jugoslovanske vlade prisostvoval svečanosti ob prevzemu dolžnosti novega predsednika Brazilije Juscelina Kubička 25. januarja letos

Angleška vodikova bomba

LONDON, 20. — Kakor pišeta «Daily Mail» in «Daily Herald», so angleški tehniki izdelali vodikovo bombo z relativno majhnimi stroški. Omenjena lista zatrjujeta, da nameravajo britanski voditelji izkoristiti ta uspeh pri pogajanjih za sporazum z ZDA. Angleži bi namreč hoteli med drugim doseči ameriški pristanek za uporabljanje naprav na otočju Eniwetok za preizkušanje bombe in v zamenjavo bi dovolili ameriškim strokovnjakom, da prisostvujejo pri poizkusih.

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1924 umrl vodja in organizator boljševiške partije, ustanovitelj Sovjetske zveze Vladimir Iljič-Lenin.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, SOBOTA 21. januarja
Neža muč., Janja
Sonce vzide ob 7.39 in zatone ob 16.54. Dolžina dneva 9.15. Luna vzide ob 11.06 in zatone ob 0.59.
Jutri, NEDELJA 22. januarja
Vincencij muč., Sviloj

NA SINOČNJI SEJI TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Svetovalci opozicije proti diskriminacijskim določbam v osnutku zakona o slov. šolah

Odbornik Carra napovedal povečanje tarif za mestne prevoze - Po Agnelettu je občina pristojna razpravljati o zavračanju jugoslov. emigrantov, za zakon o slovenskih šolah pa ne

Svetovalec dr. Jože Dekleva in svetovalka Marija Bernetič sta na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta opozorila župana in odgovornega odbornika na vesti, da v Rimu pripravljajo diskriminacijski osnutek zakona za slovenske šole na osnovi katerega bi morali slovenski starši za vpis svojih otrok v slovensko osnovno šolo vložiti posebno prošnjo, o kateri naj bi odločala posebna komisija, sestavljena iz šolskega nadzornika, didaktičnega ravnatelja, dveh slovenskih in dveh italijanskih profesorjev. Ta komisija naj bi ugotovila, ali gre za otroke s slovenskim materinim jezikom. Hkrati pa naj bi omenjeni zakonski načrt določal tudi, da so slovenske šole ustanovljene samo za italijanske državljane slovenskega jezika.

Oba svetovalca sta ugotovila, da bi predstavljal takšen zakon grobo kršitev najosnovnejših demokratičnih pravic, kršitev republiške ustave in londonske Spomenice, ki se sklicuje na univerzalna načela demokratičnih svobočin. Hkrati sta zaprosila odgovornega odbornika, naj se za to vprašanje zanima in posreduje za pravično rešitev vprašanja slovenskega šolstva na Tržaškem.

Odbornik za šolstvo prof. Sciolis je odgovoril, da mu ni znano o tem zakonu, da pa to vprašanje ne spada v pristojnost občinske uprave. Poudaril je, da je prepričan, da bo vprašanje slovenskega šolstva rešeno po ustavnih in demokratičnih načelih. Hkrati pa je dejal, da bi želel, da bi italijanske šole v bivši coni B uživale enake pravice kot jih uživajo slovenske šole v Trstu. Očitno je, da je bila ta odbornikova pripomba popolnoma odveč, ker je vsem in tudi njemu dobro znano, da je položaj italijanskih šol v bivši coni B enak položaju slovenskih in hrvatskih šolah in da ne obstaja tam med eno in drugo šolo nobena razlika.

Svetovalka Bernetičeva je protestirala tudi proti odstranitvi slovenskih napisov s pročelj slovenskih šol v okolici in zahtevala o tem ustrezno pojasnilo. Odbornik Sciolis se je ponovno izgovoril, da mu o tem ni nič znanega, da pa tudi to vprašanje ni v občinski pristojnosti.

Glede vprašanja zakonskega osnutka o slovenskih šolah je govoril tudi dr. Agneletto, ki pa je bil tudi mnenja, da občinska uprava ni pristojna za reševanje tega vprašanja. Nato pa je dejal, da so «slovenske demokratične organizacije» že poslale v Rim protest proti omenjenemu zakonu. Agnelettova trditev, da občinska uprava ni pristojna za reševanje tega vprašanja, bi bila točna, če bi svetovalec Dekleva in svetovalka Bernetičeva zahtevala od občine, naj to vprašanje reši. Toda oba svetovalca sta protestirala proti temu diskriminacijskemu zakonu in zahtevala posredovanje župana in odgovornega odbornika proti tej novi krivici, za tržaške Slovence. Svetovalec Agneletto bi moral vedeti, da je slovensko šolstvo vprašanje narodnega obstoja Slovencev na Tržaškem in da ga ni mogoče odpraviti z dvema besedama o «pristojnosti» občine ali ne. Dejstvo je, da bo omenjeni zakon prizadel tržaške občane, ki imajo vso pravico, da zahtevajo od občinske uprave zaščito svojih šolskih pravic.

Dr. Agneletto je morda pozabil, da je v občinskem svetu zahteval od župana in odbora posredovanje zaradi vrnitve jugoslovanskih beguncev Jugoslaviji? Za to vprašanje, ki z občinsko upravo nima nič skupnega, je dr. Agneletto zahteval posredovanje občine. Za slovensko šolstvo, ki zanima vse tržaške Slovence, pa je skušal razbremeniti demokristjane vsake odgovornosti in jim posredno svetovati, naj se za to ne zanimajo.

Gornje stališče svetovalca Agnelletta je samo logični zaključek njegovega dosedanjega ravnanja v občinskem svetu, kjer se je v zadnjem letu postavil na stran demokristjanske večine. Zato mu je tudi včeraj eden od opozicijskih svetovalcev upravičeno dejal, naj se preseli med demokristjane.

Odbornik za občinska podjetja Carra je predložil občinskemu svetu obračun podjetja ACEAT za 1954. leto in proračun tega podjetja za 1956. leto. Na osnovi njegovega poročila bo imelo podjetje ACEGAT letos 5 milijard 185 milijonov 190.000 lir dohodkov in 5 milijard 838 milijonov 150.000 lir izdatkov s 652 milijoni 960.000 lir primanjkljaja. Odbornik Carra je poudaril, da je občinski odbor že sporočil vodstvu podjetja, naj zniža primanjkljaj na 550 milijonov lir. Nato je odbornik podrobno obrazložil proračun in večkrat omenil, da je podjetje pasivno zaradi previsokih stroškov za osebje in prenizkih tarif za razne usluge. Končno je prišel do zaključka, da bo podjetje lahko kljubovalo vedno večjim stroškom samo, če bo zvišalo ceno raznim uslugam. Nato je poudaril, da je primanjkljaj podjetja ACEGAT posledica neekonomskih cen tramvajskih, trolejbusnih in avtobusnih prevozov, vode, plina in električne struje. Zato je odbornik Carda dejal, da je prišel čas, da se proučijo možnosti delnega 25-odstotnega povišanja tarif mestnih prevozov ki po njegovem mnenju ne bo preveč obremenilo prebivalstva. S tem, naj bi se vsaka redna voznina povišala za 5 lir, kar bi dalo podjetju od 300 do 350 milijonov lir več letnih dohodkov.

Iz tega sledi, da občina namerava že letos povišati ceno tramvajskim, trolejbusnim in avtobusnim prevozom in preložiti za eno ali dve leti povišanje cen vodi, plinu in električni struji. Zanimivo je, da je odbornik Carra poudaril, da je bilo do sedaj kakršno koli povišanje nemogoče zaradi hudega gospodarskega položaja mesta, da pa se sedaj gospodarski položaj že izboljšuje in da zato ni moč več odlašati z ureditvijo tarif ACEGAT. Kje vidi odbornik Carra izboljšanje gospodarskega položaja nam ni jasno. Iz uradnih statistik je razvidno, da je v Trstu še vedno 18.000 brezposelnih, da se še vedno rešuje vprašanje bivših uslužbencev ZVU, da se izseljevanje Tržačanov v tujino nadaljuje, da se je v zadnjih časih kriza v nekaterih gospodarskih panogah celo zaostrila. Zanimivo je, da se občina za kritje raznih stroškov in primanjkljaev vedno zateka k žepom delavcev, namesto da bi znala pravilno obdavčiti bogataše, ki ne vedo kam z denarjem. Tudi pri povišanju tarif mestnih prevozov bodo prizadeti predvsem delavci in mali uradniki, ki se teh prevoznih sredstev največ poslužujejo in ki takoj občutijo vsako najmanjše povišanje cen.

V začetku seje sta svetovalca Gombač (KP) in Teiner (PSI) zahtevala posredovanje župana glede premestitve v Genovo ladje «San Giorgio», ki jo sedaj gradijo v ladjedelnici Sv. Marka. Poudarila sta, da sta bili ta ladja in ladja «San Marco», ki se gradi v isti ladjedelnici, že določeni za progo Trst-Carigrad in da so tržaški pomorski krogi dobili o tem zagotovilo od rimskih odgovornih osebnosti. Župan Bartoli je poudaril, da je osebno govoril s predsednikom družbe «Adriatica», ki je lastnica obeh ladij, in da mu je ta potrdil, da sta bili prvotno obe ladji dodeljeni Jadranu. Hkrati je župan poudaril, da bodo o tej ladji razpravljali tudi na prihodnjem zborovanju zastopnikov jadranskih pristanišč, ki bo prihodnji mesec v Trstu.

Svetovalec Del Conte (KD) pa je zahteval posredovanje občinskega odbora glede vedno manjšega števila uslužbencev pri SELAD, kjer je v službi samo še 1111 delavcev. Dejal je, da je bil SELAD ustanovljen za pomoč brezposelnim in bi moral še nadalje obstajati. Toda kljub vsem zagotovilom vladnega komisarja, je v tej ustanovi zaposlenih vedno manj uslužbencev. Dalje je odbornik za osebje Cumbat sporočil, da je sklep občinskega sveta o ureditvi pokojnin občinskih uslužbencev, ki so bili sprejeti v stalno službo po 1923. letu, v rokah vladnega komisarja in da pričakujejo njegovo odločitev. Odbornik Cumbat je tudi sporočil, da ga je Delavska zbornica obvestila, da je sprejela zagotovila občinskega odbora in odložila ponedeljkovo stavko občinskih uslužbencev.

Miljski občinski svet razpravlja o proračunu

Na sinočnji seji je miljski občinski svet razpravljal in odobril posamezne postavke občinskega proračuna in proračuna občinskega vodovoda za leto 1956. Na prihodnji seji, ki bo v sredo, bodo razpravljali še o proračunu občinske prevozniškega podjetja ACNA in odobrili celoten proračun.

Občinski proračun za leto 1956 predvideva 38,871,609 lir deficita, ki ga bodo morali kriti z državnim prispevkom; za razna javna dela pa predvidevajo državni prispevek v znesku 141 milijonov lir.

Proračun občinskega vodovoda predvideva 26,555.540 lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Med dohodki je všteta vsota 4,583.500 lir, ki naj bi jih dobili za vodo, ki jo dobavljajo vasem v Miljskih hribih onstran meje.

Najvišji dohodek za občinsko blagajno predstavlja trošarina, (za letos predvidevajo 45 milijonov lir), največje stroške pa ima občina še vedno s plačevanjem bolnišnic za občinske reveže in begunce.

Po 12 letih obe v Trstu

Včeraj «Saturnia» jutri «Vulcania»

Včeraj zvečer je priplula v Trst motorna ladja «Saturnia», ki je pristala ob pomorski postaji in katera bo danes premeščena k pomolu 6 v Novem pristanišču. Tam bodo na ladjo naložili zaloge hrane in drugega potrebnega materiala za vožnjo proti New Yorku, kamor bo odplula v sredo 25. t. m. z več kot 100 prekooceanskimi potniki na krovu.

«Vulcania» pa bo priplula v Trst v nedeljo med 18. in 20. uro in bo prav tako ob pomorski postaji izkrcala potnike. Ladja bo ostala v Trstu samo dva dni in bo v torek odplula v Benetke, kjer jo bodo dali v dok za normalna popravila in čiščenje ladjskega trupa. V Trst se bo «Vulcania» vrnila 1. februarja, od koder bo odplula na vožnjo proti New Yorku 9. februarju. V nedeljo in nedeljek bosta v našem pristanišču obe veliki prekooceanski ladji, kar se ni zgodilo že 12 let.

Z «Vulcanio» bo prišlo v Trst 200 delegatov 3. kongresa o lanu. Delegati si bodo spotoma ogledali Neapelj, Palermo in Benetke in bodo imeli seje na krovu ladje.

ZARADI UGODNEGA ODGOVORA ODPOVEDANA STAVKA OBČINSKIH USLUŽBENCEV

Občinski odbor zagotovil izvedbo poenotenja plač do 10. februarja

Občinski svet bo v najkrajšem času sprejel sklep o razširitvi zadevnega italijanskega zakona

Včeraj je bila skupščina občinskih delavcev, na kateri so soglasno sprejeli naslednjo resolucijo:

«Občinski delavci zbrani na skupščini so po poročilu sindikalnih predstavnikov o dekretu predsednika republike št. 767 glede delnega poenotenja plač z ustreznimi ekonomskimi izboljšanji, ki bi moral biti s sklepom občinskega odbora razširjen tudi na osebje tržaške občine, vzeli na znanje pismo občinskega odbora, s katerim se ta obvezuje, da bo zahtevam ugodeno najkasneje do 10. februarja 1956. Delavci obsojajo občinsko upravo, da je predolgo odlašala z razširitvijo tega ukrepa, in sicer iz razlogov, ki nimajo ničesar opraviti s to fazo poenotenja plač».

Odbornik za občinski personal je namreč poslal sindikatu občinskih uslužbencev pismo, v katerem uradno pojasnuje vzroke, ki so dovedli do zakasnitve pri ureditvi tega vprašanja. V pismu je rečeno, da bo občinski svet v najkrajšem času sprejel sklep o razširitvi zakona štev. 767 in da je povsem mogoče, da bodo vprašanje poenotenja plač uredili še pred 10. februarjem t. l.

Ker so občinski delavci menili, da je uradno pojasnilo odbornika za osebje zadostno jamstvo, da bo vprašanje ugodno rešeno, je napovedana stavka odložena.

Tudi Delavska zbornica je sporočila občinskemu odboru da je sprejela obvestilo občinske uprave in da je zato sklenila da prekliče stavko, ki je bila napovedana za ponedeljek in da odloži vprašanje morebitne stavke do 30. t.m.

Zaradi znižanja akordnih tarif

Razburjenje med delavstvom CRDA

Vest, da namerava ravnateljstvo CRDA znižati tarife za akordna dela v tem največjem industrijskem podjetju v Trstu je povzročila med delavstvom veliko ogorčenje in razburjenje. Na zborovanjih posameznih kategorij so delavci včeraj razpravljali o tej nakani ravnateljstva in ostro protestirali proti inž. Pacchiariniju, ki je ponovno postavil na dnevni red vprašanje doplačila za akordno delo, čeprav je bil poleti s stavko električnih variljev popolnoma poražen. Prav tako so delavci kritizirali ravnateljstvo, ki je sklicalo predstavnike obeh sindikalnih struj v koordinacijskem odboru posamezno in s tem kršilo sporazum o delovanju tovarniških odborov z dne 11. avgusta 1948, ki predpisuje da mora ravnateljstvo o vseh zahtevah, ki zanimajo delavce poklicati na sestanek obe sindikalni predstavništvi skupno.

Obsodbe vredno je tudi dejstvo, da predstavništvu Delavske zbornice - CISL v koordinacijskem odboru, ki je bilo o nameri ravnateljstva obveščeno že v sredo zvečer, o tem ni izdalo nikakršnega poročila ter tako pokazalo, da se ne zaveda važnosti tega vprašanja za uslužbence CRDA.

Vsekakor bodo delavci vseh kategorij CRDA v Trstu in v Miljah tako kot pred meseci tudi sedaj znali z enotnim nastopom in s skupno akcijo upreti se izvedbi namer ravnateljstva in inž. Pacchiarinija in se bodo še naprej borili za izboljšanje svojih ekonomskih pogojev in da dosežejo izenačenje mezd z mezdami metalurških delavcev v Milanu, Genovi in Turinu ter druge zahteve, o katerih so predvčerajšnjim obvestili ravnateljstvo CRDA.

Odpust 6 delavcev v podjetju Cidonio

Podjetje Cidonio, ki gradi nov dok v Tržaškem Arzenalu, je sporočilo, da namerava odpustiti 6 delavcev. Sindikat gradbenih delavcev Delavske zveze — CGIL je mnenja, da so zahteve podjetja Cidonio po odpustih novih delavcev neupravičene in bo zato zahteval sestanek na uradu za delo.

Sestanek na uradu za delo glede ladjedelnice Giuliano

Včeraj je bil na uradu za delo sestanek predstavnikov obeh sindikatov in zastopnikov ravnateljstva ladjedelnice Giuliano. Sestanek je bil sklican na zahtevo sindikatov, da reši spor, ki je nastal med delodajalci in uslužbenci zaradi nameravih odpustov v ladjedelnici. Sindikati namreč smatrajo, da ni nobenega vzroka, da bi prišlo do odpustov, kajti ladjedelnica ima toliko naročil, da bi morala celo zaposliti nove delavce. Sestanek se je zaključil ne da bi prišlo do sporazuma in sindikalne organizacije so napovedale, da bodo podvzele potrebne korake, da zajamčijo pravice delavcev v ladjedelnici Giuliano.

Sestanki kovinarjev

Sindikat kovinarjev Delavske zveze — CGIL bo imel prihodnje dni več sestankov za metalurške delavce, na katerih bodo sindikalni predstavniki govorili o zahtevah delavcev za izenačuje plač tržaških delavcev z delavci Milana, Torina in Genove in o drugih zahtevah tovarniških odborov. Danes ob 16.30 bo sestanek za delavce F.M.S.A. v Ulici Romolo Cesi, na katerem bosta govorila poslanec Domenico Marchioro in Paolo Sema, v ponedeljek ob 16.30 bosta govorila na Trgu poleg Ulice D'Alviano delavcev ladjedelnice Sv. Marka poslanec Marchiorro in tajnik sindikata Bonomo Tominez. V torek ob 19.30 pa bo skupščina metalurških delavcev vpisanih v Delavsko zvezo — CGIL na sedežu v Ul. Tiziano Vecellio 4.

USPEH SINDIKALNE BORBE DELAVSTVA

Podjetje ACEGAT pristalo na predloge sindikatov

Vozači prometnih sredstev po 7 ur in 10 minut na dan — podjetja bodo vozili odslej Sprejem 10 novih vozačev

Sindikati uslužbencev ACEGAT vključeni v Delavsko zvezo CGIL in v Delavsko zbornico CISL so včeraj izdali skupno poročilo, s katerim obveščajo vse uslužbence podjetja, da so bili sindikalni predstavniki včeraj sprejeti pri predsedniku in direktorju podjetja, ki sta jih uradno obvestila, da je podjetje sprejelo zadnje predloge sindikatov, in sklenilo naslednje:

1. uslužbenci bodo zaposleni na vozilih po sedem ur in deset minut dnevno ter jim bo dopuščena ena minuta zamude;

2. na delo bo sprejetih deset novih uslužbencev predvsem vozačev in sprevodnikov;

3. popolnoma so odpravljeni turnusi v treh izmenah;

4. pripravili bodo nov turnus na osnovi predlogov sindikalnih organizacij;

5. nov turnus bo seveda povečal stroške podjetja in ga bo moral najprej odobriti občinski odbor, kakor je predvideno po zakonu. V prihodnjem tednu bo predložen tajništvom nov turnus, na osnovi katerega bodo uredili pravila za vse turnuse uslužbencev podjetja ACEGAT.

Patenti za motocikle še vedno 1000 lir!

Generalni vladni komisariat sporoča, da se pripravlja objava odloka o raztegnitvi zakona z dne 23. decembra 1955 št. 1364 s spremembami doslej veljavnih predpisov o taksah za upravne koncesije, ki zadevajo patente voznikov avtomobilov.

Omenjeni dekret ne spremeni v nobenem oziru sedanjih predpisov o pristojbinah za izstavljanje in vsakoletno vidiranje spričeval o usposobljenosti za patente voznikov motornih koles (motociklov). Zaradi tega ostajajo torej tudi v bodoče veljavni predpisi ukaza št. 43 ZVU z dne 9. maja 1954 spremenjeni z odlokom št. 33 z dne 20. januarja 1955 generalnega vladnega komisariata.

Pristojbina za upravne koncesije, ki zadevajo motorna kolesa ostane torej nespremenjena za leto 1956 v znesku letnih Lit. 1000 (tisoč).

Komisariat je že izdal potrebna navodila podrejenim uradom, da vrnejo vsote in viške, ki so bili morebiti že vplačani zaradi napačnega tolmačenja zakona.

Nasilni Turki v tržaškem zaporu

Pred tremi dnevi so policijski organi aretirali 3 turške pomorščake, ki so se pošteno napili in nato razgrajali ter nadlegovali mirne pešce. Dva agenta sta jih opozorila na nesramno vedenje, a namesto lepe besede so pomorščaki s kretnjami in verjetno tudi z besedami žalili agente. Turki so nato odšli v gostilno «Alla Grotta», kjer so nadaljevali s svojim nesramnim vedenjem, dokler se nista agenta naveličala in jih pozvala s seboj na poveljstvo. Na to so mornarji reagirali s silo pri čemer so hoteli napasti agente, zaradi česar so morali poklicati policijski avto in jih odpeljati na poveljstvo. Vse tri in sicer 30-letnega Germala Kolcaka, 31-letnega Ercumenta Ceka in 31-letnega Karakacana Sevikija so prijavili sodišču in jih poslali v koronejske zapore, kjer bodo ostali do razprave.

SAMO V PRVI POLOVICI JANUARJA

NAD 13.000 PREHODOV v okviru obmejnega prometa

Italijanskih prevoznih sredstev se je poslužilo 6.606 potnikov, jugoslov. pa 6.437 potnikov

Po podatkih vladnega generalnega komisariata se je v prvi polovici januarja poslužilo avtobusov in parnikov, ki vzdržujejo promet med obema obmejnima področjema, skupno 13.044 oseb, ki so v posesti obmejnih propustnic.

Po teh podatkih je z italijanskimi avtobusi potovalo skupno 3.343 potnikov, s parniki pa 3.264 oseb; z jugoslovanskimi avtobusi pa je potovalo 2.965 oseb, medtem ko so parniki prepeljali skupno 3.472 potnikov. Omenimo naj še, da se je italijanskih prevoznih sredstev poslužilo 6.607, jugoslovanskih pa 6.437 potnikov.

Konferenca Neodvisne socialistične zveze

«Sekcija neodvisne socialistične zveze v Križu sporoča, da bo v ponedeljek 23.1.1956 ob 20. uri na sedežu (Prosvetni dom «A. Sirk» konferenca. Tov. Jože Dekleva, član odbora NSZ v Trstu, bo govoril o: gospodarskih vprašanjih našega področja, o zahtevi proste cone in o prihodnjih upravnih (občinskih) volitvah. Vstop z vabilom.»

Avstrijsko-jugoslovanska železniška konferenca

Madžarske državne železnice so zaprosile za vstop v avstrijsko-jugoslovansko železniško zvezo. O tem vprašanju bodo razpravljali na rednem sestanku te zveze proti koncu meseca v Mariboru, na katerem bodo sodelovali avstrijski in jugoslovanski delegati. Takrat bodo razpravljali tudi o preureditvi blagovne tarife za prevoz na progi Avstrija-Reka-prekomorje. Na zasedanjih bodo prisotni tudi predstavniki uprave reškega pristanišča in družbe «Transatlantska plovidba».

Vprašanje ustanovitve avstrijske mornarice

V Avstriji se zelo živahno razpravlja o možnosti in o koristi ustanovitve lastne trgovinske mornarice, ki bi imela za matično pristanišče Trst. Zgraditev lastne mornarice je postala mogoča s podpisom sporazuma med Italijo in Avstrijo 28. oktobra v Rimu, saj predvideva posebni člen tega sporazuma, da bodo lahko avstrijske ladje registrirane v tržaškem pomorskem registru, da bodo imele Trst za matično pristanišče in da bodo avstrijske spediterske in druge družbe, ki se bavijo s prometom poslovale pod enakimi pogoji kot slična domača podjetja.

Objavili smo že glasove, ki so ugodno naklonjeni taki pobudi, vendar pa prihajajo sedaj tudi nasprotne vesti. Predstavnik avstrijskih spediterjev dr. Peter Kirchner se je negativno izrazil o predvideni ustanovitvi pomorske družbe, ki naj bi vzdrževala redne zveze z Levantom. Dr. Kirchner je navedel sledeče razloge za svoje odklonilno stališče: 1. V Trstu že obstajajo dobro organizirane brodarske družbe. 2. Vsaka nova pobuda ustvarja zelo zapletena vprašanja pri prevzemu blaga in znižuje tarife. 3. Avstrija ne bi mogla z upanjem na uspeh organizirati pomorske agencije v konkurenci s tržaškimi saj imajo tržaške agencije visoko sposobno strokovno osebje, obsežne izkušnje in mednarodne stike. 4. Odnosi med Avstrijo in Levantom so tako razviti, da jih ni mogoče več okrepiti in se bodo lahko samo še znižali.

Vendar pa mnenje predstavnikov spediterjev, kljub temu da ima veliko težo pri odločitvi glede tega vprašanja, še ni odločilno temveč je dokončni sklep odvisen od predstavnikov družb, ki bi morale dati potreben kapital in v manjši meri tudi ob pomoči vlade.

Nespremenjena draginjska doklada

Državna komisija za ugotavljanje gibanja življenjskih stroškov je včeraj proučila cene življenjskim potrebščinam za meseca novembre in december 1955. Na osnovi podatkov iz 16 mest so prišli do zaključka, da je indeks življenjskih stroškov 116,57 proti 116,21 v prejšnjih dveh mesecih. Zaradi tega bo ostala draginjska doklada v bimestru februar-marec nespremenjena.

Samomorilen skok iz 5. nadstropja

Vzroki, ki so dovedli 59-letnega Giuseppa Ciottija iz Ul. S. Davis do samomora, še niso znani in verjetno tudi ne bodo kljub policijski preiskavi, ki skuša razčistiti to skrivnostno vprašanje. Ciotti se je predvčerajšnjim zvečer verjetno napil in o tem pričajo nekatere osebe, ki so ga videle. To mu je verjetno dalo poguma, da je šel v peto nadstropje hiše v Ul. del Pratello, položil klobuk na rob okna in se nato spustil v globino, kjer je obležal s prebito lobanjo.

Včeraj zjutraj pa je vratarica hiše Anna Santi odprla okno, ki gleda na dvorišče in je z grozo opazila Ciottija, ki je ležal sredi mlake že strjene krvi. Po obvestilu o odkritju so prišli na mesto policijski agenti in tudi zdravnik Rdečega križa, vendar temu ni preostalo drugega kot izstaviti potrdilo o smrti, ki je po njegovem mnenju nastala kakih 12 ur prej zaradi prebite lobanje.

Po uradnem ogledu so truplo pokojnika odpeljali v mrtvašnico bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem, medtem ko policija nadaljuje preiskavo.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir», Jutri 22. t. m. bo v prostorih kluba, Ul. Roma 15-II., običajni sestanek od 9. do 12. ure. Člani naj prevzamejo vse novosti, ki so dospele v tem tednu.

Pogrebno društvo v Bazovici sklicuje jutri ob 16. uri svoj redni letni občni zbor v Bazovici v dvorani gostilne «Na pošti».

IZPRED KAZENSKEGA SODIŠČA

Zaradi prehitre vožnje zakrivil kolesarjevo smrt

Avtomobilist je bil spoznan za krivega in obsojen na 6 mesecev zapora - Pred sodiščem zaradi žalitve agentov in pijanosti

Ko je 15. marca lani 41-letni Giuseppe Palcich iz Ul. Crispi 73, poleg katerega je sedel 54-letni Karlo Razman od Domja, vozil z izposojenim Fiatom 1400, po trbiški cesti v smeri Opčin, je pri bivšem igrališču ameriške vojske opazil kakih 200 metrov pred seboj uniformiranega kolesarja. Palcich je kljub temu nadaljeval vožnjo z isto hitrostjo, kar pa ga je drago stalo.

Mož je namreč opazil tik pred križiščem s Kraško cesto kako je kolesar, ki je bil kasneje identificiral za 30-letnega agenta javne varnosti Francesca Fozzija, uslužbenega pri openski železniški postaji, zavil proti sredi ceste in da bi ga prehitel, je šofer zavil na levo, pri čemer je agentu, ki je hotel zaviti na Kraško cesto prekrižal pot in istočasno silovito trčil vanj.

Sunek je kolesarja vrgel na prednji del avta, kjer je s svojo težo razbil prednjo šipo in s tem presenetil Palcicha, ki spočetka ni niti zavrl. Šele po 36 metrih vožnje je šofer začel zavirati in ko se je po nadaljnjih 32 metrih ustavil je bilo že prepozno. Fozzi je namreč padel na cesto, kjer je ob pločniku obležal mrtev. Kasneje je zdravnik ugotovil, da je smrt nastopila zaradi prebitja lobanje.

Krivda za nesrečo je padla na Palcicha, ki ni zavrl pred križiščem in niti s signalnimi napravami opozoril kolesarja nase. In mož se je moral zagovarjati pred sodiščem, kjer je priznal, da je vozil s hitrostjo 80 ali 85 km na uro ter se skliceval, da je zavil na levo z namenom, da prepreči trčenje in da kolesarja prehiti. Žal pa je v tistem trenutku kolesar hotel zaviti proti levi.

Izgovor Palcichu ni pomagal, kajti sodišče ga je spoznalo za krivega in ga obsodilo na 6 mesecev zapora. Nadalje bo moral obsojenec plačati poleg sodnih stroškov in stroškov za odvetnika zasebne stranke tudi popravičilo škode sorodnikom pokojnika, a višine te bo določilo civilno sodišče.

Preds. Fabrio, tož. De Franco, obramba odv. Morgera in Sblattero, odv. zas. stranke C. Poilucci.

* * *

Pred istim sodiščem se je moral zagovarjati tudi 22-letni Marcello Lenzini iz Ul. Roma, ki je s svojim vedenjem povzročil septembra lani v baru Urbanis na Borznem trgu pravcati kaos. Mladenič je 29. tistega meseca stopil s svojim prijateljem v bar in si naročil pijače. Pred odhodom pa spočetka ni hotel poravnati računa kar pa je kasneje storil. Jezen in vinjen je začel nadlegovati goste in je s tem prisilil natakarico, da je poklicala v bar dva agenta javne varnosti, ki sta ga hotela legitimirati.

Zahteva po dokumentih pa je mladeniča še bolj razburila, zaradi česar je dvignil stol in hotel udariti agenta, ki sta se na srečo umaknila ter ga nato uklenila.

V avtu, s katerim so mladenica peljali proti bolnišnici, pa je ne le žalil agenta z nesrečniki, mrhovinarji, hinavci, temveč je začel kričati tudi «dol s predsednikom republike, dol s Togliattijem, dol z MSI, dol vsi nesrečniki». V bolnišnici so zdravniki takoj ugotovili, da je mladenič delno slaboumen in nevaren sebi in drugim, zaradi česar so ga odpeljali naravnost v umobolnico, kjer so ga tudi pridržali.

Ko so ga izpustili, pa je mladenič izvedel, da se bo moral zagovarjati pred sodiščem tako zaradi pijanosti, kakor tudi zaradi žalitve in odpora do agentov. Malo je manjkalo, da ga ne bi obtožili tudi žalitve predsednika republike.

Pred sodiščem je Lenzini vse skesano priznal in sodniki so ga obsodili upoštevajoč njegove delno slaboumnost, le na 2 meseca in 24 dni zapora ter na 400 lir denarne kazni. Vse to seveda z ugodnostmi, ki jih predvideva zakon, kar pomeni, da Lenzini kazni ne bo presedel ter mu jo ne bodo niti vpisali v kazenski list.

Preds. Fabrio, tož. Pascoli, obramba odv. Padovani.

Neroden padec

Komaj je 52-letni Anton Počkaj iz Čerejev včeraj zvečer izstopil pri mitnici pri Domju iz miljskega filobusa, je videl ob cesti avtobus, ki je vozil proti njemu. Da bi se mu umaknil je skočil v stran, pri čemer pa se je spotaknil ob odprtini kanala in padel.

Po nezgodi se je z rešilnim avtom zatekel v bolnišnico, kjer so mu ugotovili izpah desnega ramena ter ga po nudeni zdravniški pomoči odslovili. Okreval bo v 5 ali 15 dneh.

Širite in čitajte Primorski dnevnik!

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 20. januarja se je v Trstu rodilo 15 otrok, poroki sta bili 2, umrlo pa je 14 oseb.

POROČILI SO SE: miner Mario Zerjal in gospodinja Julijana Železnik, premikač Luciano Frassinelli in gospodinja Anita Prašelj.

UMRLI SO: 88-letna Karla Vitez vd. Rinaldi-Mervič, 58-letna Emilija Skerlovaj, 63-letna Elvira Menna por. Candice, 75-letni Francesco Lugnani, 61-letni Antonio Maccari, 78-letni Domenico Predonzani, 73-letni Stefano Sumberesi, 80-letni Antonio Presenti, Maria Gregori stara 8 ur, 41-letna Luigia Simeoni por. Marcusa, 56-letni Edvard Jurkič, 68-letni Virgilio Marangoni, 91-letni Francesco Dagri in 74-letni Mario Coglievina.

VREME VČERAJ

Najvišja temperatura 9,5, najnižja 7,9, ob 17. uri 8,6 stop., zračni tlak 1020,7 raste, veter 7 km na uro z jugovzhoda, vlaga 86 odst., nebo 9 desetin pooblačeno, morje lahno razgibano, temperatura morja 8,7 stop.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

INAM - Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); Vernari, Trg Valmaura 10; Vielmetti, Borzni trg 12; Harabaglia v Barkovljah in Nicoli v Skednju poslujeta vedno.

SNG vabi na I. GLEDALIŠKI PLES

ki bo DANES 21. jan. 1956 ob 21. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj» Vrdelska cesta št. 7

Igral bo jazz orkester «Glinščica»
Sodeloval bo vaški kvartet

Dobro založen bife iz znane svetoivanske gostilne.

Prodaja vstopnic in rezerviranje miz v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37-338 in dve uri pred začetkom pri blagajni dvorane.

Prosimo da prevzamete rezervirane vstopnice najkasneje eno uro pred pričetkom.

SNG ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

V nedeljo 22. t. m. ob 16. uri na Kontovelu

IVAN CANKAR:

Martin Kačur

Društvo slovenskih srednješolcev priredi danes 21. t. m. ob 20.30 v Ul. Roma 15 predavanje prof. Merkuja o temi «Slovenski tisk na Primorskem».

Vstop prost.

Uprava Slovenskega dijaškega doma v Trstu vabi vse starše svojih rednih in zunanjih gojencev na

II. RODITELJSKI SESTANEK

ki bo ob sklepu I. šolske konference v nedeljo, dne 22. t. m. ob 9.30.

Prosimo za polnoštevilno in točno udeležbo.

GLASBENA SKUPINA iz BOLJUNCA

priredi v torek, 24. t. m. ob 20.30

v kino dvorani v Skednju

GLASBENO - ZABAVNI VEČER

Tržaška knjigarna

je prejela revijo

«JUGOSLAVIJA»

štev. 10, ki je posvečena jugoslovanski skulpturi XX. stoletja

in

štev. 11, ki je posvečena Hrvatski.

10. štev. dobite v naslednjih jezikih: hrvaščini, nemščini, francoščini in angleščini.

11. štev. je bila do sedaj tiskana le v hrvaščini in angleščini.

Vsaka štev. stane 750 lir

KINO

Rossetti, 15.00: «Canaris», O. E. Hasse, B. Rutting.
Excelsior, 14.30: «Nihče ni čisto sam», O. De Havilland, R. Mitchum.
Fenice, 15.00: «Rommelov zaklad», D. Addams, B. Cabot.
Nazionale, 15.00: «Anonimna tolpa», B. Crawford, M. Maxwell.
Filodrammatico, 16.00: «Zločin na obali», J. Crawford, J. Chandler.
Supercinema, Zaprto zaradi obnove.
Arcobaleno, 16.00: «Ljubljenec velike kraljice», Bette Davis, R. Todd.
Astra Rojan, 15.30: «Simfonija ljubezni» (Schubert), C. Laydu, M. Vlady.
Capitol, 16.00: «Princesa iz Mendoze», O. De Havilland, G. Roland.
Cristallo, 16.00: «Lepa milinarica», V. De Sica, S. Loren.
Grattacielo, 16.00: «Stekleni čevljček», L. Caron, M. Wilding.
Alabarda, 15.00: «Nad usodo», R. Parker, G. Ford.
Ariston, 16.00: «Zvezni agent X3», V. Mature, P. Laurie.
Armonia, 15.00: «Gusarji iz Barracude», R. Cameron, A. Mara.
Aurora, 16.00: «Skrlatna kriska», T. Curtis, C. Miller.
Garibaldi, 15.30: «Tihotapka Anna», G. Lollobrigida, A. Nazzari.
Ideale, 15.30: «Cutnost», F. Granger, A. Valli. Mladini izpod 16. leta prepovedano.
Impero, 16.00: «Perverzneža», S. Granger, J. Simmons.
Italia, 16.00: «Ona», Marina Vlady, Walter Giller.
S. Marco, 16.00: «Ljubezen v 12 metrih», Lucille Ball, D. Arnaz.
Kino ob morju, 16.00: «Madame du Barry», M. Carol, M. Serrato. Mladoletnim prepovedano.
Moderno, 16.00: «Plemenski ponos», J. Russel, J. Chandler.
Savona, 15.30: «Tekmica moje žene», D. Sheridan, K. More.
Viale, 16.00: «Spominjaj se me», N. Parisi, E. Ruffo.
Vittorio Veneto, 16.00: «Ženska z reke», S. Loren, G. Aury.
Azzurro

Ustavno sodišče

Prve naloge so bolj formalnega značaja, za njimi pa pridejo na vrsto vprašanja načelnega značaja: pristojnost sodišča in njen obseg

V smislu dekreta predsednika republike se bo ustavno sodišče sestalo na svoje prvo zasedanje v palači konzulte. Njegove prve naloge so bolj formalnega značaja. Prva njegova naloga bo overovljenje mandatov 15 članov tega sodišča, ki so bili, kot vemo, pred časom izvoljeni v rimskem parlamentu, oziroma imenovani od predsednika republike in od najvišjega upravnega in rednega sodišča. Takoj zatem bodo člani ustavnega sodišča izvolili med seboj svojega predsednika, ki bo po vsej verjetnosti senator Enrico De Nicola. Nato se bo ustavno sodišče ukvarjalo s svojim pravilnikom ali postopnikom. Po zakonu si ustavno sodišče sestavi lahko svoj postopnik, pa čeprav je hkrati predvideno, da uporablja začasno v vprašanjih jurisdikcije pravilnik državnega sveta, za kazenske zadeve pa kazenski postopnik, seveda v kolikor sta pravilnik, oziroma postopnik zanj uporabna.

Podpredsednika ustavnega sodišča izbere med člani ustavnega sodišča sam predsednik. Tu moramo omeniti, da podpredsednik ustavnega sodišča nima iste funkcije kot jo imata podpredsednika zbornice in senata, ampak zamenjuje začasno le predsednika, ko je ta iz kakršnega koli razloga odsoten ali zadržan.

Vse, kar smo doslej rekli, se nanaša na prve naloge ustavnega sodišča edinole formalnega značaja. Prve naloge bistvenega značaja, s katerimi se bo moralo ustavno sodišče ukvarjati, pa so prizivi in pritožbe, ki so mu bili doslej predloženi. Vsi ti prizivi se nanašajo na protislovja in nasprotja med sedanjo ustavo in zakoni, ki so bili izdani preden je nova ustava stopila v veljavnost. Kar se tega tiče posamezni pravni strokovnjaki smatrajo, da ima že redno sodišče nalogo smatrati zakonsko normo za nezakonito, čim zasledi, da je v nasprotju z ustavo in da zaradi tega to ne spada v pristojnost ustavnega sodišča. Drugi pa menijo, da se pristojnost ustavnega sodišča razširja na vsa vprašanja ustavne zakonitosti in sicer tako glede na zakone, ki so bili izdani potem ko je ustava stopila v veljavo, kot na zakone, ki so bili izdani prej. Povsem razumljivo, da je to za ustavno sodišče izredno važen problem, ker je od njega odvisno, ali bodo prizivi, ki so bili pri ustavnem sodišču že vloženi, prišli v obravnavo ali ne. In od tega je odvisen tudi nadaljnji postopek glede osnovnega vprašanja.

Doslej ustavno sodišče ni moglo obravnavati vrste prizivov, ki jih je doslej sprejelo, zato, ker še ni imelo svojega sedeža. Zato je tudi ena njegovih prvih nalog organizirati sedež in predvsem pisarne. Kar se tiče osebja bo ustavno sodišče najprej pritegnilo nekaj osebja iz sodstva. Računa se, da bodo v začetku potegnili le dva do tri kancliste, kakih 15 mlajših sodnikov z rangom do kasacijskega sodnika, nato nekaj pisarniškega osebja ter oddelek policije za varstvo palače in oddelek karabinerjev za službo med sodnimi razpravami. Pozneje pa bo ustavno sodišče, ki razpolaga s samostojnim proračunom, poskrbelo za svoje stalno osebje.

Ustavno sodišče bo imelo svoj sedež, kot smo že prej rekli, v palači konzulte, katere bodo za sedaj zasedli samo eno krilo. Ustavni sodniki bodo nosili posebne toge, ki bodo drugačne od tog, ki jih službeno nosijo sodniki rednih sodišč, to pa zato, da bi se ustavnemu sodišču tudi po zunanjem videzu dala tista važnost, ki mu kot najvišji sodni ustanovi v državi tudi pripada.

Voditelj radikalov P. Mendes-France in generalni tajnik socialistov, Guy Mollet. Kdo med njima bo predsednik vlade?

Bugamelli, Viozzi, Banfield danes na sporedu v gledališču «Verdi»

Današnji večer v «Verdiju» bo zanimiva posebnost. Gre za predstave treh opernih novitet tržaških avtorjev. Na sporedu so namreč Raffaela de Banfielda „Ljubezensko pismo lorda Byrona", Giulia Viozzija „Alamistakeo" in Maria Bugamellija „Koreografska pesnitev".

GIULIO VIOZZI se je rodil v Trstu leta 1912. Študiral je klavir in kompozicijo pri Antoniu Illersbergu in je tudi v Trstu diplomiral. Od leta 1939 poučuje na tržaškem konservatoriju. Čeprav je deloval na več področjih — klavir, komponiranje, pouk, glasbena kritika, — njegovo delo do leta 1951 le ni mnogo segalo čez meje domačega kraja, čeprav je že dobršen del njegove glasbe, zlasti komorne, vendar bil cenjen v raznih mestih.

Leta 1951 so pod vodstvom Luigija Toffola izvajali njegovo simfonično pesnitev „Devinski grad". Delo je doseglo splošno priznanje in Viozzi je sklenil, da se povsem posveti komponiranju. Tako je nekoliko popustil na področju kritike, da je lahko napisal „Savudrijski rt" («Punta Salvore»), ki je bil izvajan 1952. v Trstu, nato „Hangar 26", ki ga je z velikim uspehom izvajal v Firencah orkester Maggio Fiorentino, in končno poslal komisiji za beneški mednarodni festival svojo „Kraško uverturo" («Ouverture carsica»). Delo je bilo izbrano med 72 predloženimi deli ter izvajano v septembru 1953. Od tedaj se glas o tržaškem komponistu širi in njegova dela se izvajajo vse pogosteje po raznih mestih.

V jeseni istega leta se Viozzi odloči za gledališče. Njegovo zanimanje vzbudi novela Edgarja Allana Poea „Štirje pomenki z mumijo". V tej noveli namreč mumija s pomočjo električnega toka oživi. Viozzi napravi takoj libreto in 23. decembra 1953 je opera „Alamistakeo" končana. Čudno ime si je izmislil Poe (po angleškem «all a mistake», vse zmota); tako se namreč imenuje mumija.

GIULIO VIOZZI

Čim je videl Bindo Missiroli, ravnatelj Teatra delle Novità v Bergamu, Viozzijevo partituro, se je takoj odločil za izvedbo. Opera je bila prvič izvajana v Gledališču «Donizetti» v Bergamu 26. oktobra 1954 pod vodstvom Ettora Gracisa in v režiji Sandra Bolchija. Uspeh je bil naravnost presenetljiv in kritika ter občinstvo so soglašali v hvali. «Corriere della Sera» govori o «čudežu», «La Notte» o «odkritju», «Candido» o «novi avtentični moči italijanskega gledališča» itd.

Po „Alamistakeu" je Viozzi napisal še radiofonsko opero «Bela stena» s snovjo iz plaminstva in več simfoničnih del, izmed katerih je bil „Ditiramb" lani junija izvajan v Scali pod taktirko Lorina Maazela. Za izvedbo tega dela se je zavzel sam umetniški vodja Scale Victor de Sabata, čim je videl partituro. Tudi to delo je naletelo na soglasno odobravanje pri občinstvu in v tisku.

RAFFAELO DE BANFIELD se je rodil 2. 6. 1922 v Newcastlu on Tyne na Angleškem. Glasbene študije je začel v Trstu pri Vitu Leviju, nato pa jih nadaljeval na konservatoriju Benedetto Marcello v Benetkah pod vodstvom Gian Francesca Malipiera. Istočasno je študiral tudi pravo v Bologni. Ko so po vojni nekatera dela, ki so bila izvajana v Benetkah, dosegla lep uspeh, je prejel po prosvetnem ministrstvu uradno povabilo pariškega konservatorija, da bi nekaj časa tam študiral. Tako se je leta 1946 nastanil v Parizu in postal učenec Nadje Boulanger ter se pod njenim vodstvom dve leti izpopolnjeval.

Napisal je mnogo komornih del in sicer predvsem vokalna dela bodisi s spremljavo klavirja bodisi malih ansamblov ali pa godalnega orkestra s solističnimi instrumenti. Ta dela so se izvajala več ali manj skoraj po vsej Evropi.

Na simfoničnem področju mu je leta 1949 nenadoma ustvarila ime koreografska pesnitev „Dvoboj", ki je bila izvajana po vsem svetu ter v nekaj letih dosegla čez tisoč uprizoritev. Na lanskem Mednarodnem festivalu baleta v Genovi je bilo izvajano drugo koreografsko delo „Agostino", povzeto po istoimenski noveli Alberta Moravia. Doseglo je velik uspeh tako pri občinstvu kot pri kritiki.

Leta 1950 je Raffaelo de Banfield bral v neki italijanski literarni reviji enodejanko Tennesseja Williamsa „Ljubavno pismo lorda Byrona", ki ga je takoj prevzela s svojo humanostjo. Ko je istega leta šel v ZDA, se je tamkaj srečal s slavnim ameriškim pisateljem prav na prvi ameriški predstavi „Dvoboja". Prosil ga je za dovoljenje, da bi smel iz te enodejanke ustvariti opero. Tennessee Williams, ki dotlej kljub pogostim prigovarjanjem nikoli ni hotel sodelovati z glasbeniki, je bil ob glasbi Banfieldovega baleta tako prijetno presenečen, da je privolil. In ne samo to. V tesnem kontaktu s komponistom je celo sam napisal libreto ter uvedel še več sprememb, ki mu jih je sugeriral Banfield. Libreto je bil dokončan leta 1952 in v januarju 1953 je komponist dokončal glasbo.

Prva uprizoritev opere „Ljubavno pismo lorda Byrona" je bila 17. januarja 1955 v New Orleansu v ZDA, to je prav tam, kjer se dogaja dejanje opere. Delo je doseglo velik uspeh in ponavljali so ga enajst večerov zaporedoma. Pred dvema mesecema, 21. novembra 1955, je opero navdušeno sprejelo občinstvo v «Lyric Theatre» v Chicagu. Kritika se je tudi tukaj pohvalno izrazila o delu in znana Claudia Cassidy je napisala, da je ta opera ena izmed najboljših stvari, ki jih je gledališče nudilo v zadnjih letih. Obenem je predlagala ponovitev tudi v prihodnji sezoni. Ugledni ameriški kritik Seymour Raven pa je nedavno napisal: «V „Ljubavnem pismu lorda Byrona" je majhna melanholična zgodba, kjer je zelo preprosto povedano, kako se lahko zgodi, da je treba neko življenje, ko je dopolnjeno, nenadoma odstaviti. Toda ta odstavitev nima nobenega izmed tistih slabih pomenov, ki jih je na preteku v operah. Tu ni ne bodal ne stekleničk s strupom ne samomorov. Tu je nekaj vse bolj nežnega, zavitega v tisti svileni trak, ki ljubosumno varuje stara ljubezenska pisma tako pred realnostjo sedanjosti kot pred laskanjem prihodnosti.

MARIO BUGAMELLI

MARIO BUGAMELLI se je kot sin italijanskih staršev rodil v Harkovu leta 1905. Glasbeni pouk je užival najprej pri svojem očetu Federicu, ki je po svoji preselitvi v Trst leta 1921 vodil tukajšnji konservatorij «Giuseppe Verdi» in pozneje Tržaški glasbeni licej. Mario Bugamelli je dopolnil študij klavirja pri Eusebiu Curelichu in kompozicije pri Antoniu Illersbergu. Od leta 1928 je profesor na tukajšnjem konservatoriju.

Iz njegovega obširnega opusa bi lahko navajali številna pomembnejša dela, ki so že bila izvajana.

Bugamelli je že po svojem temperamentu sodoben komponist. Karkoli je napisal, ima neizbrisen pečat našega časa, brez vplivov in tendenc šole, z močnim osebnim značajem. Kritika se je že večkrat z njim ukvarjala z zelo laskavimi besedami.

RAFFAELO BANFIELD

POVZROČITELJ NAJHUJŠE LETALSKE NESREČE PRETEKLEGA LETA V ZDA

Jack Graham priznal zločin

V 19 kg težak kovček je vtaknil peklenski stroj, ki bi bil moral eksplodirati poldrugo uro po odletu letala, s katerim je njegova mati potovala v Alasko - Če bi letalo ne imelo zamude, bi bila preiskava znatno težja

Stattonovo poročilo

Ko je 1. novembra lanskega leta ameriška radijska služba objavila vest, da se je zrušilo potniško letalo N-629 družbe «United AIR Lines», ni nihče slutil, kaj se je skrivalo za to katastrofo. Kljub temu pa je vest že takoj v začetku izzvala veliko vznemirjenje. Nekaj dni pred to nesrečo je strmoglavilo neko drugo potniško letalo iste družbe, medtem ko je bilo v teku poslednjih tednov več podobnih primerov v Texasu in v Kaliforniji, tako da so se začeli že širiti glasovi, da naj bi bili vsemu temu krivi poskusi z atomsko bombo. Ko so jutranji časopisi objavili podrobnosti o katastrofi, v kateri so se ponesrečili vsi potniki in posadka, se je 27 detektivov zvezne policije iz Washingtona napotilo v Denver. Rizley, predsednik komisije za letalstvo, je sumil, da gre to pot za zločin in je takoj mobiliziral zvezni preiskovalni urad FBI.

Roy Moor, policijski uradnik, ki mu je bila poverjena preiskava, je poleg velikega števila detektivov pritegnil k preiskavi tudi 200 strokovnjakov «United Air Lines», krajevno policijo in ves štab inženirjev iz tovarne Douglas, ker je bilo ponesrečeno letalo vrste Dc 6B. Samo z vztrajnim delom vseh teh je v zelo kratkem času uspelo ugotoviti resnico.

V nekaj urah je bilo področje 24 km2 obkoljeno in podrobno preiskano. Našli so vse ostanke ponesrečenega letala in jih poslali v Denver, kjer so na nekem dvorišču izvršili rekonstrukcijo katastrofe. Strokovnjaki so potrebovali tri dni, da so nedvomno ugotovili, da je bila nesreča posledica eksplozije, ki ni bila v nikakršni zvezi z delovanjem strojev, ampak je nastala v oddelku za poštne pakete št. 4, in to z eksplozijo dinamitnih nabojev.

Družba «United Air Lines» je takoj razpisala 25.000 dolarjev nagrade za informacije, ki bi mogle koristiti preiskavi. Javilo se je mnogo ljudi, med katerimi je bilo tudi nekaj obiskovalcev restavracije na letališču v Denverju. Pričal je tudi uradnik na letališču, kateremu se je zdelo sumljivo obnašanje nekega gospoda Grahama, ko je startalo letalo N-629.

Usodni kovček

Ta gospod Graham je spremljal svojo mater, gospo King, na letališče, omenjeni uradnik pa je slišal, kako je njen sin prepričeval, naj plača razliko 27 dolarjev, ker je njena prtljaga za 19 kg presegala dovoljeno težo. Gospa King je bila v dvomu in gledala svoj kovček. «*Za teh nekaj dni, kolikor bom odsotna, ne potrebujem toliko stvari,*» je rekla. Toda njen sin je uporno vztrajal pri svojem in jo nagovarjal, naj ne jemlje stvari iz kovčka, ker je na Alaski hladno in bo zato potrebovala zimske stvari, ki jih je vzela s seboj.

Gospa King je bila edini potnik, ki je stopil v letalo v Denveru, in je zato njena prtljaga končala v kabini št. 4, ki je rezervirana za prtljago potnikov iz Denvera.

Toda Graham je ostal mnogim v spominu tudi zaradi nekega drugega razloga. Pred odhodom letala je v restavraciji večerjal s svojo materjo, ženo in sinom, po odhodu letala pa se je vrnil v restavracijo. Gostje so opazili njegovo nervozo, ker mu je nenadno postalo slabo. Pozneje so vsi rekli: «Ubogi revež, slutil je nesrečo.» Ko se je vračal iz stranišča, je slišal glas napovedovalca, ki je javljal o nesreči; zrušil se je na tla.

Detektivi, med njimi tudi jaz sam (govori namreč policijski inšpektor Statton), smo bili prepričani v Grahamovo «slutnjo», le nekoliko drugače kakor gostje iz restavracije. Bili smo prepričani, da je v letalu eksplodiral vprav kovček njegove matere, od Grahamovih sosedov pa smo zvedeli, da ji je sin pripravljal presenečenje in da je brez njene vednosti dal v kovček neki paket. Svoji ženi je rekel — ta pa svojim sosedom — da je kupil za mater električen sveder, ki ga je potrebovala za rezbarjenje. Hotel je napraviti materi presenečenje, da na Alaski najde darilo v kovčku. Detektivi so se takoj razleteli po vseh denverskih trgovinah in ugotovili, da niso v zadnjem času v nobeni prodali električnega svedra.

Sumljivo je bilo tudi to, da je Graham takoj po odhodu letala kupil šest obrazcev za zavarovanje, kakršni se v Ameriki prodajajo na vsakem kolodvoru in aerodromu. Izpolnil jih je in oddal. Mater je zavaroval za 37.000 dolarjev, za koristnika zavarovanja pa je navedel — sebe.

«Povejte nam, gospod Graham, ali ni to čudno?»

Toda Graham se ni zmedel.

«Zakaj naj bi to bilo čudno? To delajo vsi. Ena ali šest polic, to je vseeno. Slo je za mojo mater.»

Preteklost in priznanje

Nato smo pričeli s preiskovanjem njegove preteklosti. Ugotovilo se je, da je že v 16. letu imel opravka s policijo, ko je ukradel čekovno knjižico delodajalcu, pri katerem je delal. Ponaredil je podpis in dvignil 4200 dolarjev, si omislil luksuzni avtomobil in si privoščil nekaj krasnih dni v najboljših letoviščih. Obsojen je bil na 60 dni zapora, a jih ni odsedel, ker je bila zaradi njegove mladoletnosti kazen pogojna. Po tem je delal na raznih drugih mestih, dokler ni njegova mati obogatela po smrti svojega tretjega moža in odprla restavracijo. Našli so tudi še nekaj nedokazanih primerov prestopkov, pri katerih je šlo za prevare na škodo zavarovalnih družb. Tako je ob neki priliki eksplozija v restavraciji prinesla Grahamu precejšnjo vsoto denarja, zavarovalnica pa — kakor se je pozneje ugotovilo — ni stvari zavlačevala, kljub temu, da zadeva ni bila povsem jasna, in je izplačala premijo.

«Kaj pravite na to, gospod Graham?» sem ga vprašal.

Končno smo našli trgovca, pri katerem je Graham kupil dinamit. Ta se je dobro spominjal kupca in izjavil, da je tri dni pred nesrečo kupil pri njem 20 dinamitnih nabojev. Isto je potrdil tudi pri soočenju z Grahamom.

«In sedaj?» sem vprašal Grahama, vedoč, da je igra pri kraju. On nas je pogledal in rekel: «Dobro, priznam. Povedal vam bom tudi, kako sem to izvršil.»

Njegovo priznanje je bilo kratko, jasno in jedrnato. Potrdil je vse ono, do česar smo tudi sami prišli. Iz osmih nabojev, ure in vžigalnika je sestavil peklenski stroj, ki ga je navil tako, da bi moral eksplodirati poldrugo uro po odhodu letala. Ker pa je imelo letalo zamudo, se je Grahamov račun izjalovil in tako letalo ni eksplodiralo nad hribi, kjer bi nam bilo mnogo teže izslediti zločin.

Zastavili smo mu še dve vprašanji:

«Da-li vas ne vznemirja misel, da imate na vesti 44 človeških življenj? Ali niste ljubili svoje matere?»

Ni odgovoril... Samo z rameni je skomignil.

Grace Kelly in Garry Grant nista le poklicna tovariša, ampak tudi dobra prijatelja. Grant je dejal, da je za njeno zaroko z Ranierijem III. vedel preden so jo objavili

Umrl je antifašist odv. M. Ferrara

V Rimu je 19. t. m. umrl eden izmed najbolj znanih antifašistov Italije, odv. Mario Ferrara. Pred prvo svetovno vojno je bil med mladimi prvaki republikanske stranke ter tudi urejeval njeno glasilo. Po vojni pa je bil sotrudnik časopisov «Resto del Carlino», «Rivoluzione Liberale», Salveminijeve «Unità» in lista «Volontà». Napisal je tudi roman in več zgodovinskih monografij o Machiavelliju i. dr. Tik pred začetkom fašistične diktature pa je bil glavni komentator notranje in zunanje politike v dnevniku Amendole «Il Mondo». Nikdar se ni hotel vpisati niti v fašistično stranko niti v fašistični odvetniški sindikat ter je tudi zaradi svojega antifašizma opustil novinarski poklic ter se posvetil odvetništvu. Znamenite so njegove obrambe antifašistov pred specialnim fašistovskem tribunalom. Ob zaključku nekega svojega obrambnega govora je fašističnim sodnikom citiral Sokrata: «In sedaj, vi greste v življenje, oni pa gredo v smrt: toda nihče ne more reči čigava usoda je boljša». Med vojno in po vojni je bil med obnovitelji liberalne stranke, ki jo je zastopal v rimskem CLN, v Parrijevi vladi je bil podtajnik za povojno pomoč, urejeval je kulturno revijo «Nuova antologia», sodeloval je v glasilu levih liberalcev «Il Mondo» ter v dnevnikih «La Stampa» in «Il Corriere della Sera». Leta 1947 je izstopil iz liberalne stranke ter se čez tri leta vanjo vrnil. Pred kratkim pa je ponovno izstopil iz te stranke ter vstopil v novoosnovano radikalno stranko.

16. SPOMINI TRŽAČANA IZ OKTOBRSKE REVOLUCIJE

Iz Finske čez Švedsko in Norveško v London

Na mojem potovanju po severnih državah je bila najbolj zanimiva vožnja po progi iz obmejnega mesta Terioki do glavnega mesta Helsinki. Najbolj severno točko sem dosegel v sredini te proge in prav tam sem doživel znamenito severno belo noč. Opolnoči se je sonce spustilo do obzorja, nakar se je začelo zopet dvigati.

Iz glavnega finskega mesta sem potoval z vlakom do najbolj zapadne luke Abo, ki se sedaj imenuje Turku. Od tod do Stockholma pa s parnikom. Takoj pri izkrcanju sem opazil vzorno urejenost švedske države. Na pomolu nas je pri parniku čakal zastopnik stockholmske občine, ki je vsakemu vstopivšemu potniku brez vsake formalnosti izročil krušno izkaznico, medtem ko je bilo treba takrat v vsaki drugi državi hoditi na pristojni urad ter z raznimi dokumenti in dokazati svojo pravico do krušne karte, na katero se je moralo večkrat tudi po več dni čakati. Razen vzorne ureditve, se odlikuje ta država tudi po svoji zelo prikupni zunanjosti. Vse hiše so kazale kakor da bi bile pravkar na novo zgrajene; nikjer drugje nisem videl nekaj podobnega, tudi v sosedni Norveški ne.

Pa tudi na švedsko vljudnost in prijaznost ne bom nikoli pozabil. Ko sem na primer mestnega redarja v nemškem jeziku vprašal za neko informacijo, je stekel precej daleč in se takoj vrnil z drugim redarjem, ki je znal nemški. Kaj pa telefon! Tudi v bolj skromnih hotelih te čaka telefon na nočni omarici v vsaki sobi; in po ulicah so telefonske kabine vsakomur brezplačno na razpolago. V izložbah knjigarn sem občudoval izredno okusno vezane knjige. Tudi na brivca ne smem pozabiti. Za srbske brivce sem vedel že prej, da so povsod visoko cenjeni, toda tako kakor švedski brivec v Stockholmu, me ni še nihče obril. Tako je bilo, kakor da bi me s papirjem gladil po licu. Seveda ima pri tem zaslugo tudi slavno švedsko jeklo.

V Stockholmu sem moral poiskati znance iz moskovskega kongresa. Ali kako? Naslovov nisem imel, od njih imen mi je ostal v spominu samo Hoeglund; jezika nisem znal in tudi povpraševati po revolucionarjih se mi ni zdelo preveč zdravo. Pregledoval sem švedske časopise in našel enega, o katerem sem domneval, da mora biti glasilo levih socialistov. Gledal sem in iskal po listu ter tako dolgo ugibal, dokler nisem staknil, da imajo moji znanci prav istega dne (bila je nedelja) in ob isti uri nekje svoj sestanek. Skočil sem na avto in čez nekaj minut sem že bil v družbi Hoeglunda in njegovih tovarišev.

V neki stockholmski gostilni sem naletel na italijanskega novinarja Pannunzija, ki je prišel tja z namenom, da se kolikor mogoče približa ruski revoluciji. Najraje ni bil prišel v Moskvo samo, ali dvomim, da se mu je to posrečilo, ako ne ilegalno. Dal sem mu dovolj informacij, ki jih je porabil za prvo poročilo svojemu listu. (Sedaj večkrat čitam o nekem Pannunziju, ki je pristaš nove italijanske radikalne stranke, toda ne vem, ali je to tukaj omenjeni Pannunzio.)

Iz Stockholma sem odpotoval v Oslo na podlagi navodil, ki sem jih bil dobil od Hoeglunda. Levo usmerjenih socialistov ni bilo na Norveškem. Vodja desničarskih reformistov, s katerim sem govoril, ni prav nič prijazno gledal na rusko revolucijo. Njegova vnanjost in njegove besede so me bolj spominjale na župnika, kot na socialista.

Iz Osla sem se odpeljal z vlakom v zapadno-norveško luko Bergen in od tam po morju na Angleško, v luko Newcastle in potem po železnici v London. Pokrajina na obeh straneh te proge je bila zame nekaj popolnoma novega: nobene vasi ni bilo videti, nobenih obdelanih polj, samo travniki in travniki. V Londonu sem našel italijanskega socialističnega poslanca Dina Rondanija. Seznanil me je z vodjo italijanskih anarhistov Erricom Malatesto, ki je takrat živel v Londonu in z voditeljico angleških komunistov Pankhurst, hčerko znane začetnice in voditeljice angleškega ženskega gibanja. Stari zanešenjak Malatesta me je zelo zabaval s svojim mladeniškim idealizmom. «Zdaj pa bo treba domov,prišel je čas za našo revolucijo, dolgo sem jo moral čakati», mi je govoril ves navdušen. Priporočal mi je, naj obiščem v Milanu njegovega prijatelja Armanda Borghija. Tudi nekega Fabbrija je zelo hvalil, ni pa vedel, kje da živi.

Pankhurst mlajša je bila zelo temperamentna in agilna ženska. Rondani mi je pripovedoval, da so jo morali nekoč na rokah nesti iz parlamenta, ker je na galeriji vpila in zmerjala parlamentarce. Tožila se mi je, da ima malo pristašev, niti 200 ne. Večinoma so bili pomorščaki in pristaniški delavci. Izdajala je tudi komunistični tednik «The Workers Dreadnought» neustrašen, za katerega sem ji dal poln koš informacij iz ruske revolucije, ki jih je pridno stenografirala. Na podlagi teh informacij je potem napisala obširno poročilo, ki ga je objavila v kakih sedmih ali še več številkah svojega lista. Zbirko teh številk mi je pozneje poslala v Trst in še danes bi jo imel, da mi jo ni z drugimi tiskovinami in rokopisi zaplenila in odpeljala fašistična policija (Da, prav odpeljala. Zgodilo se je namreč tako: prišli so proti večeru, vse prebrskali in premetali ter vzeli s seboj kolikor so mogli nesti. Naslednje jutro pa so se nenadoma pripeljali na vozičku iz Sežane. — Živel sem takrat na Krasu — naložili še vse kar je ostalo na voz in z mano vred odpeljali v Sežano. Zelo mi je žal za to zbirko, ker bi rad vedel, kaj da sem takrat povedal peščici angleških komunistov o ruski revoluciji.)

Še to skoraj neverjetno londonsko zgodbico bi rad povedal. Večerjal sem s poslancem Rondanijem v neki gostilni še precej daleč od hotela, v katerem sem stanoval. Bilo je okoli polnoči, ko sva se poslovila pred vhodom v moj hotel, nakar sem šel v svojo sobo in kmalu nato ugotovil, da mi manjka listnica. Kaj naj napravim o polnoči, ko mi ni bilo znano ne ime gostilne, ne dotične ulice? In tudi če bi to vedel sem bil prepričan, da v takem velemestu kakor je London, ne bom nikoli več prišel do svoje listnice.

Na srečo sem imel v drugem žepu še dovolj denarja za pot do doma. Na vsak način sem si mislil, je moja dolžnost, da vsaj poskusim rešiti izgubljeno listnico, kakor tisti Ribničan, ki je iskal svojega izgubljenega konja. «Saj vem, da ga ni v tej dolini, je rekel Ribničan,ali vseeno grem pogledat». In tako sem šel tudi jaz iskat svojo listnico z gotovostjo, da je ne bom našel. Grem in grem in iščem in kar naenkrat se znajdem pred gostilno, o kateri sem mislil, da je prava. Bila pa je že zaprta. Malovemno potrkam, in glej, čudo! Prišli so mi odpirat. «Listnico? Da našli smo na mizi neko listnico. Kakšna je in kaj je nostri?» Ko sem pravilno odgovoril na vprašanja, mi je gospodinja prinesla listnico. «Imate zares srečo, da ste jo dobili, mi je rekla, ker natakar, ki jo je našel, ne dela stalno pri nas, temveč je slučajen, nedeljski; ne vemo niti kako se imenuje in ga sploh ne poznamo». «Tudi jaz sem nedeljski». «Kako?» «Da tako, rodil sem se namreč na nedeljo».

POPRAVEK: V zadnjem članku je pomotoma kot namestnik narodnega komisarja za zunanje zadeve imenovan Čičerin,ki pa je bil takrat narodni komisar, medtem ko je bil njegov namestnik, s katerim sem govoril, Litvinov.)

BREZAN.

Karl Maria von Weber: Čarostrelec

Za veliko večino tržaškega občinstva, ki poseča gledališče «Verdi», je bila uprizoritev Webrove opere Carostrelec novost. Delo, ki je proti koncu prejšnjega stoletja še spadalo v železni repertoar opernih gledališč, je v zadnjih desetletjih obtičalo v arhivu. A to neupravičeno, zlasti če ga primerjamo s številnimi drugimi deli, ki bi jih z mirno vestjo lahko pustili v arhivu.

Weber je s Carostrelcem ustvaril prvo nemško narodno opero. V bistvu je z njo nadaljeval tradicijo stare nemške spevoigre (Singspiel), ki pa jo je razširil in obogatil, zlasti orkestralni stavek. Za časa nastanka (1817) je bila uvertura, ki jo sestavljajo glavni motivi ter je v njej v glavnih obrisih že nakazana tematika celotnega dela, — način, ki ga je kasneje Wagner dokončno razvil — nekaj povsem novega. Posameznim instrumentom, zlasti rogovom in klarinetu, je Weber poveril mestoma skoraj solistične vloge, posebno kadar je hotel opisati bajeslovne prirodne pojave.

Vsebina Carostrelca pripoveduje o lovcu, ki se je dal pregovoriti, da gre poiskat v zloglasno «Volčje žrelo» sredi gozdov začarane kroge, s katerimi bo drugi dan pri javnem tekmovanju zadel cilj in s tem si pridobil roko svoje izvoljenke. Iz vsega dela diha romantika nemških gozdov in njihovih prebivalcev.

Pod večim vodstvom dirigenta Maria Rossija je predstava Carostrelca zelo dobro uspela. Odlično je izvenela zahtevna uvertura, s katero sta dirigent kakor orkester žela zaslužen aplavz občinstva. Mario Rossi je posvetil posebno pažnjo zvočnim efektom, ki spremljajo dramatični potek posameznih scen.

V naslovni vlogi je nastopila sopranistka Leyla Gencer, ki je predstavila zares pravo nemško Agato, morda še nekoliko preveč umirjeno, zlasti če je primerjamo z ostalimi pevci, katerih izvajanja niso bila stilno tako dognana in je bilo s tem ravnovesje med njo in njimi nekoliko porušeno. Pevka ne razpolaga z velikim glasovnim materialom, a ga zna s svojo občuteno muzikalnostjo zelo lepo oblikovati. — Glasovno je prednjačil basist Mario Petri, ki je dramatično vlogo Gašparja podal pevsko in igralsko brezhibno. Isto moremo reči tudi za sopranistko Renato Scotto v vlogi Anette, dočim bi si želeli v vlogi Maksa mlajšega pevca.

Bogate in stilno primerne scene ter režijsko je delo pripravil Carlo Piccinato.

—r

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

SPOROČILO MINISTRA ZA JAVNA DELA ROMITE FEDERACIJI PSDI

UNRRA-CASAS NAMERAVA ZGRADITI v goriški pokrajini 470 stanovanj

Od 21 občin bodo stanovanja zgradili samo v sedmih občinah - Tudi doberdobska, sovodenjska in števerjanska občina niso vključene - Napovedujejo gradnjo stanovanj v Štandrežu, Podgori in Pevmi

Minister za javna dela Romita je pokrajinski federaciji PSDI v Gorici sporočil, da je bila odrejena gradnja številnih stanovanjskih hiš, katerih najemnina ne bo pretirana. Hiše bo gradila UNRRA-Casas. Za celotno pokrajino je določenih 470 stanovanj, od katerih jih bo v Gorici zgrajenih 65, v Tržiču 150, v Skocjanu 60, Starancanu 70, Gradežu 50, Ronkah 60 in v Zagraju 15.

Hiše bodo zgrajene za tiste stanovalce naše pokrajine, ki prebivajo po jamah, barakah in drugih neprimernih ter nezdravih prostorih. Najemnina bo zelo majhna, morda pa bodo potrebnejšim družinam stanovanja nakazana tudi brezplačno.

Kakor se izve iz časopisnega poročila, bo nekaj izmed teh stanovanj nakazanih goriški občini zgrajenih tudi v Štandrežu, Pevmi in v Podgori.

Nedvomno je vest razveseljiva in jo bodo številne družine z veseljem sprejele.

Vendar ne moremo, da ne bi opozorili pristojne kroge na pomanjkljivo dejstvo, da se ni mislilo na potrebe doberdobske, sovodenjske in števerjanske občine in na potrebe še nekaterih drugih občin goriške pokrajine. Po našem mnenju bi bilo pravilneje nakazati nekaterim zgoraj navedenim občinam nekoliko manj stanovanj in se zato spomniti tudi na preostale občine.

SEJA OBČINSKEGA SVETA

Tudi v Gorici proslava 200-letnice rojstva Mozarta

19. t. m. se je sestal občinski odbor pod predsedstvom župana dr. Bernardisa. Odborniki so pregledali program, ki jim ga je predložil glasbeni odbor za proslavo 200-letnice rojstva Wolfganga Amadeusa Mozarta, ki bo 25. in 26. t. m. v Gorici. Velikega nemškega skladatelja bodo proslavili v občinski dvorani, kjer bo govoril tržaški glasgenik Giulio Viozzi, poleg tega bo še maša Requiem v cerkvi sv. Ignacija, ki jo bo izvedel orkester Angelicum iz Milana, pel pa pevski zbor z Dunaja.

Zatem so odborniki pregledali več prošenj ustanov goriške pokrajine za razne podpore. Odborniki so se pogovorili tudi o več javnih delih, ki jih bodo v kratkem izvedli v goriški občini. Najprej bodo uredili, odnosno dokončali popravilo Ulice Brigata Re in Ulice IV. novembra v Podgori, za kateri je posebna pokrajinska komisija določila pomoč v znesku 2 in uol milijona lir iz zimskega fonda. Dva milijona lir pa bo dala goriška občina. Občinski odbor je odobril tudi gradnjo dveh avtobusnih postajališč na krajih, kjer so potnikom najbolj potrebna. Odobrili so tudi izdatek 822.000 lir za gradnjo ograje občinskih hiš v bližini mosta Torione in v Ločniku, za ureditev športnega igrišča za manjše športne ekipe na Campaniuzzi. Podaljšali so tudi najemniško pogodbo kmečkemu posestvu goriške umobolnice. Občinski odbor je tudi odobril nabavo materiala za popravilo in vzdrževanje občinskih cest v znesku 3 milijonov lir.

Obvestilo ASK Simon Gregorčič Gorica

Predavanje o taborništvu in namiznoteniški dvoboj

Akademsko - srednješolski klub «Simon Gregorčič» iz Gorice nam je poslal v objavo sledeče obvestilo:

1. Akademsko-srednješolski klub «Simon Gregorčič» v Gorici priredi danes 21. januarja t. l. ob 20,15 na sedežu v Ul. Ascoli 1-I. predavanje o taborništvu, ki ga bo imel tov. Drago Pahor iz Trsta. Vljudno vabljeni ljubitelji planinstva in življenja v prosti naravi.

2. Akademsko-srednješolski klub «Simon Gregorčič» priredi jutri 22. januarja t. l. ob 14. uri na sedežu namiznoteniški dvoboj z ekipo prosvetnega društva iz Sovodenj. Vabljeni vsi ljubitelji namiznega tenisa.

DVE PRIZIVNI RAZPRAVI PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Vinjen pešec povzročil prometno nesrečo v Tržiču

S tovornega avtomobila na bloku pri Rdeči hiši je skušal zmakniti nekaj desk

Proti razsodbi tržiškega pretorja od 21. junija 1955, s katero je bil Rudolf Krušič iz Buj, sedaj stanujoč v Trstu, Ul. Sottaripa 6, oproščen zaradi pomanjkanja dokazov, ker je bil soudeležen pri avtomobilski nesreči 2. januarja 1955, sta državni pravdnik kakor tudi Krušič sam vložila priziv pred goriškim kazenskim sodiščem. Državni pravdnik je smatral, da je oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov premila kazen, Krušič pa je menil, da ga je tržiški pretor prehudo sodil.

2. februarja lani se je namreč Krušič vračal s svojo družino i nekim sorodnikom s «Topolinom» proti Trstu. V Tržiču se mu je nenadoma pojavil pred vozilom človek, v katerem so pozneje spoznali Mila Trevisanija. Vse kaže, da je bil Trevisani vinjen in da je prikolovratil na cesto ravno v trenutku, ko se je pripeljal Krušič. Šofer je takoj pritisnil na zavore in hitro ustavil vozilo, kljub temu pa ni mogel preprečiti trčenja, ki je bilo precej hudo. Trevisanija so odpeljali v bolnišnico v Tržič kjer so mu ugotovili pretres možganov ter notranje poškodbe, ki so se zdele tako hude, da se zdravniki glede Trevisanijevega ozdravljenja niso hoteli izreči. Krušičev avtomobil pa se je prevrnil, vendar se potniki niso poškodovali.

Včeraj je sodnik spoznal Krušiča za krivega in ga obsodil pogojno in brez vpisa v kazenski list na 15.000 lir globe in procesne stroške.

* * *

21. decembra 1954. leta je neki Vuinovich na mednarodnem bloku pri Rdeči hiši čakal, da mu financa ocarini blago, ki ga je pripeljal iz Jugoslavije in s presenečenjem ugotovil, da nekdo s tovornega avtomobila razklada deske in jih naklada na voziček, ki je bil poleg tovornega avtomobila. Brž je stopil bliže in pogledal, kdo je tako nesramen, da mu je skoraj v njegovi prisotnosti skušal izmakniti blago. Odpeljal ga je k policiji na blok, kjer so ugotovili, da gre za 46-letnega Antona Gorjupa iz Borga Castello 8. Po aretaciji so Gorjupa kmalu izpustili, včeraj pa so ga poklicali pred sodnike, kjer je bilo ugotovljeno, da se je mož skušal okoristiti z blagom, ki ni bilo njegova last.

Izgovarjal se je, da ni bil na tovorniku, vendar vsi izgovori niso zalegli: 8. junija lani so ga obsodili na en mesec zapora in 2.500 lir globe. Na včerajšnji prizivni razpravi so potrdili lansko razsodbo, obenem pa so ga obsodili še na plačilo stroškov.

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Mantovan. Korzo Verdi 17 - tel. 28-79.

ODPRL JE PLINSKO PIPICO IN ČAKAL

Samomor goriškega trgovca

45-letni Jožef Kramar, trgovec z vinom naj bi bil to storil zaradi finančnih težav

Včeraj zvečer po 17. uri so prebivalci Ul. Bellinzona in bližnjih goriških ulic ter mimoidoči začutili močan plinski duh ki se je širil na vse strani. Nekateri so mislili, da morda uhaja plin iz cestnih plinovodov, ki so v Gorici precej zastareli in so pred dvema letoma zahtevali tudi tri žrtve na Placuti. V Ul. Bellinzona so prišli uslužbenci mestne plinarne, ki so začeli raziskovati mesto, od koder naj bi uhajal plin. Končno so ugotovili, da prihaja močan duh iz trgovine z vinom poleg steklarne Koren. Ko so uslužbenci stopili v trgovino, ni bilo v prednjem prostoru nobene osebe, toda v majhnem prostoru za trgovino, ki služi kot skladišče, so našli poleg odprte plinske pipice na tleh negibno ležečega 45-letnega Jožeta Kramarja, ki je pred kratkim odprl trgovino v Ul. Bellinzona in je obenem lastnik vinotoča na Trgu Cristo. Kramarja so uslužbenci plinarne takoj dvignili in hoteli poklicati rešilni avtomobil Zelenega križa, toda bilo je že prepozno, kajti bil je že mrtev.

Poleg Kramarja so na tleh našli listek, s katerim je bilo dokazano, da si je Kramar prostovoljno vzel življenje. To naj bi po mnenju nekaterih storil zaradi finančnih težav, v katere je zapadel v zadnjem času. Po govoricah, naj bi Kramar hotel tudi emigrirati, vsekakor pa ni kazal, da je v takih težavah, da bi ga spravil v obup in končno v prostovoljno smrt.

Danes in jutri

kongres Delavske zbornice

Danes ob 15. uri se bo pričel v dvorani Delavske zbornice v Gorici IV. pokrajinski kongres, ki bo trajal do okoli 20. ure ter se nadaljeval v nedeljo dopoldne in se predvidoma končal okoli 14. ure.

Na kongresu bodo razpravljali o številnih vprašanjih, med katerimi bo na prvem mestu deželna avtonomija s posebnim statutom.

Aretacija

Agenti goriške kvesture so v četrtek popoldne aretirali in odpeljali v goriške zapore 25-letnega Umberta Boccadora iz Ul. Morelli 6 v Gorici. Aretirali so ga na zaporne povelje štev. 2473-55 goriškega sodišča zaradi prekrškov členov 216-217 in 220 R. D. z dne 16. 3. 1942 št. 217.

KINO

CORSO. 17.00: «Izgubljeni sin», L. Turner, cinemascope.
VERDI. 16.00: «80/15».
CENTRALE 17.00: «Senca», M. Toren in P. Cressoy.
MODERNO. 17.00: «Sama s svojimi očitki».
VITTORIA. 17.15: «Irlandski upornik», cinemascope, R. Hudson.

NESREČA ALI SAMOMOR V HUDIČEVI JAMI

Boloto iz Št. Mavra je včeraj dopoldne utonil v Pevmici

Utopljenec je pustil na cesti klobuk, dežnik in suknjič

Včeraj zjutraj so nekatere osebe, ki so šle po cesti iz St. Mavra v Pevmo, opazile na sesti v Hudičevi jami klobuk, dežnik in suknjič. Najdba je takoj zbudila sum: Kaj naj bi pomenili predmeti? Kdo je njihov lastnik in kam je šel? Nekaj časa so ljudje ugibali, kaj naj bi to pomenilo, potem pa so poklicali podgorske orožnike, da se je utegnil neznanec utopiti v narasli Pevmici. Precej časa so pregledovali strugo. Šele okoli 10.30 so orožniki v potoku našli truplo, v katerem so spoznali 50-letnega Vittoria Bolota iz St. Mavra, Villa Vosi 1. Ni znano, ob kateri uri je Boloto utonil, prav tako ni znano če je utonil po nesreči, ali je napravil samomor.

Orožniki so poklicali tudi goriške gasilce, da so truplo potegnili na suho. Po prihodu sodnih in zdravstvenih oblasti, ki so ugotovile istovetnost in smrt zaradi zadušitve z vodo, so odredili prevoz trupla v štmaversko mrtvašnico.

ŠPORTNI DNEVNIK

PRED ZIMSKO OLIMPIADO V CORTINI

Evi Lanig se je ponesrečila

V bobu so doslej najboljši Italijani - Prerokujejo lepo vreme za prihodnje dni - Predsednik Mednarodnega olimpijskega odbora je že prispel v Cortino

CORTINA D'AMPEZZO, 20. — Danes zvečer je prispel semkaj Averey Brundage, predsednik Mednarodnega olimpijskega odbora. Nastanil se je v hotelu Miramonti, kjer bodo stanovali tudi drugi člani Mednarodnega olimpijskega odbora.

Meteorološko poročilo ob 19. uri navaja za Cortino sledeče stanje: temperatura: 4,5 stopinje pod ničlo, nebo jasno, snega v sami Cortini 25 cm in čez 50 cm na pobočjih. Noč bo jasna, mrzla in lepo vreme se bo nadaljevalo.

Včeraj popoldne so na treningu prekinili drugo serijo voženj boba v dvoje in so jo nadaljevali danes. Pri tem so bili doseženi sledeči časi:

Italija (Scheibmeier) 1'23" 87; Italija (Dalla Costa) 1'25" 28; ZDA (Washbond) 1'25"49; ZDA (Tyler) 1'25"60; Avstrija (Wagner) 1'26"78; Švedska (Erbs) 1'26"82; Avstrija (Aste) 1'27"11; Romunija (Ene) 1'27" 92; Francija (Giacchini) 1'28" 05; Romunija (Dragomir) 1'28" 36; Španija (Cabeza) 1'28"43; Vel. Britanija (Parkinson) 1'28"75; Nemčija (Ostler) 1'28" 63; Vel. Britanija (Schellenberg) 1'29"21; Poljska (Ciapala) 1'29'57; Nemčija (Roesch) 1'29"65; Švedska (Axelsson) 1'30"13; Poljska (Konieczny) 1'30"51.

Kakor v prvi seriji tako je bil tudi v drugi seriji vožnj najboljši bob Scheibmeierja, medtem ko Monti ni vozil, ker se ni dobro počutil. Bob Angleža Schellenberga se je prevrgel, vendar sta ostala on in njegov spremljevalec nepoškodovana. Časi druge serije vožnje so:

Italija (Scheibmeier) 1'23" 26; Italija (Dalla Costa) 1'23" 86; ZDA (Washbond) 1'24"14; Švedska (Erbs) 1'25"37; Avstrija (Aste) 1'25"62; ZDA (Tyler) 1'25"62; Švica (Kapus) 1'25"71; Švica (Angst) 1'26"36; Nemčija (Roesch) 1'26"68; Nemčija (Ostler) 1'26"82; Vel. Britanija (Parkinson) 1'27"30; Francija (Robin) 1'27"97; Španija (Cabeza) 1'27"39; Avstrija (Wagner) 1'27"80; Poljska (Ciapala) 1'28"40; Romunija (Ene) 1'29"29; Francija (Giacchini) 1'29"39; Norveška (Roegden) 1'29"63; Poljska (Konieczny) 1'30"41; Švedska (Axelsson) 1'30"88.

V poznih dopoldanskih uran je prišlo do nesreče, ki je prizadela romunsko moštvo. Na progi Olimpia si je namreč John Secui pri padcu zlomil nogo. Takoj so ga odpeljali v bolnico in Romuni so ob tekmovalca.

Še huje pa je prizadeta nemška ženska ekipa: 22-letna Evi Lanig, o kateri so gotovo gojili vsaj tihe nade, da jim bo priborila kako medaljo, je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo zapestje. Tudi ona je sedaj v bolnici Codevilla. Izključeno je, da bi mogla še nastopiti na letošnji olimpiadi. Ugotovili so namreč, da ji bodo morali najprej zlom «zreducirati» in šele nato ji bodo dali roko v mavec.

Na progi «Stratofana» je padel tudi Islandec Stenthor Jakobsson ter si izpahnil desni gleženj. Po zdravljenju se sedaj nahaja v hotelu.

Pozno dopoldne so trenirali na olimpijski skakalnici skakalci raznih narodnosti. Od Italijanov je dosegel najdaljši skok Perin s 70 m, Pennacchio 64 m, drugi pa manj. Od inozemcev je skočil najdlje Finec Kallakorpi z 80 m, Kirionen, tudi Finec, pa je dosegel 79,5, 79 in 78 m. Od Nemcev so trenirali skakalci za kombinacijo in je Hauser dosegel 73 m. Tudi obadva prijavljena Japonca sta skakala; Sato je skočil 76 m, Yoshizawa pa 76,5. Od Švedov je skakal samo Eriksson, in sicer 71 in 67 m Končno je med Američani bil najboljši Devlin s 74 m.

Najdaljši je še vedno skok, ki ga je dosegel včeraj sovjetski skakalec Cakadze s 83 m.

UMETNO DRSANJE

Evropsko prvenstvo v Parizu

PARIZ, 20. — Včeraj dopoldne se je pričelo evropsko prvenstvo v umetnem drsanju. Najprej so bili na sporedu obvezni liki za moške, ki jih je bilo vpisanih 16. Po obveznih likih je bila klasifikacija za prvih pet taka:

1. Giletti (Fr.) 896 točk, 2. Booker (V.B.) 873,5, 3. Divin (ČSR) 857,1, 4. Calmat (Fr.) 830,2, 5. Felsinger (Avstr.) 818,1.

Popoldne je bil na sporedu ples in sicer obvezne figure. Po prvem dnevu je bila klasifikacija taka:

1. Weight - Thomas (V.B.) število plasmajev 8, 2. Markham - Jones (V.B.) 14, 3. Thompson - Rigby (V.B.) 24, 4. Besson - J. P. Guhel (Fr.) 31,5, 5. Knake - Koch (Zah. Nemč.) 38, 10. Giuggiolini - G. Cecattini (It.) 59, 11. Locatelli - V. Toncelli (It.) 74,5, 13. Gilardini - G. Canepa (It.) 83.

(Število plasmajev predstavlja kvocient plasmajev, ki jih posamezni sodniki dosodijo tekmovalcem.)

Avstrijca Schwarz - Oppelt sta postala evropska prvaka v umetnem drsanju v dvoje.

S šestim in zadnjim obveznim likom, ki je na sporedu jutri dopoldne, bo končano evropsko žensko prvenstvo v umetnem drsanju za obvezne like. Po prvih petih obveznih likih je med 22 tekmovalkami v vodstvu klasifikacije 16-letna Avstrijka Ingrid Wendl, tesno pa ji sledita Angležinji De Sugden in Batchelor. Borba za prvo mesto je torej omejena na te prve tri, ki so pokazale, da znatno prekašajo vse ostale.

Klasifikacija po prvih petih obveznih likih je taka:

1. Ingrid Wendl (Avstrija) 719,6 točk; 2. Yvonne De Sugden (V.B.) 713,4; 3. Erica Batchelor (V.B.) 711,3; 4. Rosel Pettinger (Vzh. Nemč.) 633,4; 5. Diana Peach (V.B.) 615,5; 6. Sjoukje Dijestra (Hol.) 613,5; 7. Erica Rucker (Vzh. Nemč.) 612,7; 8. Giardini (It.) 612,6; 9. Hanna Walter (Avstr.) 609,5; 10. Joan Haanappel (Hol.) 609,1 točk.

Angleška dvojica Pamela Weight - Paul Thomas si je osvojila evropsko prvenstvo v plesu na ledu. Klasifikacija: 1. Weight - Thomas (V.B.) 254,35 točke, 2. Markham - Jones (V.B.) 246,32, 3. Thompson - Rigby (V.B.) 235,05, 4. Besson - Guhel (Fr.) 232,02, 10. Giuggioli - Seccattini (Italija) 204,56, 12. Locatelli - Toncelli (It.) 192,58, 13. Gilardini - Canepa (It.) 188,04.

Francoz Alain Giletti je zmagal med moškimi ter tako ohranil naslov evropskega prvaka v umetnem drsanju.

HITROSTNO DRSANJE

Mihailov novi rekorder na 1500 metrov

DAVOS, 20. — Danes se je nadaljevalo (tretji dan) mednarodno tekmovanje v hitrostnem drsanju.

Na sporedu je bil tek na 1500 m. Sovjetski drsalec Jurij Mihailov je s časom 2:09,1 zrušil svetovni rekord, ki ga je januarja preteklega leta postavil drugi sovjetski drsalec Grišin z 2:09,8. Na tekmovanju pa je bilo izboljšanih tudi mnogo rekordov posameznih držav.

Rezultati — 1500 m:

1. Jurij Mihailov (SZ) 2'09"1 (nov svetovni rekord); 2. Toivo Salonen (Finska) 2'10"5 (nov finski rekord); 3. Robert Merkulov (SZ) 2'10"9; 8. Sigge Ericsson (Sved.) 2'13" (nov švedski rekord); 10. Helmut Kuhnert (Vzh. Nemč.) 2'14"1 (nov nemški rekord); 15. Colin Hickey (Avstr.) in Gerard Maarse (Hol.) 2'14"7 (nov avstrijski in holandski rekord); 29. Johnny Cronshey (V.B.) in Gene Sandvig (ZDA) 2'16"; (nov angleški in ameriški rekord); 41. Takeji Asasaka (Jap.) 2'18"8 (nov japonski rekord).

Bo izpolnil pričakovanja evropski prvak Duilio Loi?

Na Filipinih pa danes dvoboj d'Agata - Cezar

MILANO, 20. — Zelo živo je v milanskih športnih krogih zanimanje za jutrišnji dvoboj med evropskim prvakom lahke kategorije Duilom Loiem in Kubancem Orlandom Zulueto, ki je na prvih mestih na svetovni lestvici te kategorije. Prognoze navajajo kot sigurnega zmagovalca Duilia Loia. Mnogi celo mislijo, da Kubanec ne bo končal dvoboja na nogah.

Boksarja sta mirno prezivela današnji dan. Zulueta je zapustil hotel šele proti poldnevu in opažen je bil zaradi svojih «polarnih» oblačil: več puloverjev, plašča in kape čez ušesa in lica. Kubanec se namreč strašno boji mraza.

MANILA, 20. — D'Agata se sijajno počuti pred dvobojem z Littlom Cezarjem, ki bo jutri zvečer. Čeprav ga splošno smatrajo za favorita, filipinski navijači le še niso opustili upanja da zmaga njih rojak. Filipini so večkrat dali prvovrstne boksarje. Tudi sedaj imajo dva izvrstna: Lea Espinosa, ki se je pred nedavnim boril za naslov svetovnega prvaka mušje kategorije, in Flasha Elorda, ki se je prav te dni dvobojeval s Saddlerjem za naslov svetovnega prvaka peresne kategorije. Dvoboj med D'Agato in Cezarjem ne bo veljal za svetovno prvenstvo.

V sredo zvečer je Borletti precej lahko premagal z 80:67 (37:21) izraelsko moštvo Maccabi. Upoštevati pa je treba, da je bilo izraelsko moštvo že močno utrujeno po vrsti tekem v Franciji, ki jih je odigralo po turnirju v Sanremu.

BOZEN, 20. — Poljska hokejska reprezentanca je premagala italijansko - kanadsko moštvo s 6:5 (1:1, 4:4, 1:0).

Lemešič sodnik tekme Italija-Francija

BEOGRAD, 20. — Mednarodno nogometno tekmo med Italijo in Francijo, ki bo 15. februarja v Bologni, bo sodil jugoslovanski sodnik Leo Lemešič iz Splita. Stranska sodnika bosta V. Rončević iz Beograda in E. Damiani iz Zagreba.

* * *

FIRENCE, 20. — Ker se Magnini se ne počuti dobro, bo potoval v Rim tudi rezervni branilec Bartoli. Trener Fiorentine Bernardini pa bo odločil o tem, kdo bo igral, šele tik pred tekmo.

Villini v Livornu

Vodstvo Livorna je kot trener prevzel Mario Villini, nekdanji srednji krilec in tudi večletni trener Triestine.

Tako mislimo mi:

Juventus-Lanerossi	1
Lazio-Fiorentina	1 X 1
Milan-Bologna	1
Napoli-Inter	1 X
Padova-Atalanta	1
Pro Patria-Novara	1 X
Sampdoria-Torino	1
Spal-Genoa	1
Triestina-Roma	X 1
Cagliari-Legnano	1
Catania-Palermo	1 2 X
Catanzaro-Empoli	1
Piacenza-Sanremese	1 X
Salernitana-Messina	X 1
Molfetta-Carbosarda	1

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Tri

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes 21. t. m. ob 18. uri M.G.M. film:
Provincialna ljubezen

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 21. t. m. ob 19.30 Columbia film:
DIVJAK
Igra MARLON BRANDO

Kino na Opčinah
predvaja danes 21. t. m. z začetkom ob 18. uri Columbia film:
Pristaniška fronta
V glavnih vlogah MARLON BRANDO in E. MARIE SANT
Realističen film o življenju v newyorškem pristanišču — Delo, ki je doživelo ogromen uspeh

Remington
PISALNI STROJI
Remington Rand Italia S.p.A.

GUY DE MAUPASSANT

Bel Ami

80. (LEPI STRIČEK)

«Torej, ko hišnik leže, okrog polnoči, pridite in se mi pridružite na Trgu de la Concorde. Čakal vas bom v izvoščku, ki bo stal pred mornariškim ministrstvom.»

«Pridem.»

«Prav zares?»

«Prav zares.»

Prijel jo je za roko in ji jo stisnil: «O, kako vas ljubim! Kako dobri ste, kako pogumni! Torej ne marate gospoda de Cazolles za moža?»

«O, ne!»

«Je bil vaš oče zelo hud, ko ste mu rekli, da ne?»

«Mislim, da; hotel me je pri tisti priči poslati v samostan.»

«Vidite, kako potrebno je, da je človek odločen.»

«Jaz bom že.»

Zrla je po širnem obzorju, in glava ji je bila polna misli na ta pobeg. Z njim pojde... še dalje, nego ji segajo oči!.. Odpelje jo!... Ponosna je bila na to! Na svoje dobro ime ni dosti mislila, niti ne na to, kaj sramotnega se ji utegne pripetiti. Ali je to vobče vedela? Je sploh slutila?

Gospa Walterjeva se je obrnila in zaklicala: «Stopi, stopi, mala. Kaj vendar delaš z lepim stričkom?»

Došla sta ostale. Govorili so o morskem kopališču, kamor kmalu pojdejo.

Potem so se odpeljali nazaj skozi Chatou, da bi se ne vračali po isti poti.

Georges se ni več oglašal. Premišljeval je. Torej, če ima mala le količkaj poguma, se mu naposled mora obnesti! Tri mesece jo je že ovijal z neizbežno mrežo svoje nežnosti. Zapeljeval jo je, jo pridobival zase in jo osvajal. Dosegel je bil, da ga je vzljubila, kakor je samo on znal zbujati ljubezen. Brez velike težave si je bil podvrgel rahlo dušico te punčke.

Najprej je bil dosegel, da je odbila gospoda de Cazolles. Pravkar je bil dobil od nje besedo, da pobegne z njim. Kajti druge poti ni bilo.

Gospa Walterjeva, tega si je bil dobro v svesti, bi za nič na svetu ne privolila v to, da mu da svojo hčer. Ljubila ga je še zmeraj, ljubila ga bo vedno, s silovitostjo, ki ne priznava razuma. S svojo preračunano hladnostjo jo je sicer brzdal, vendar je čutil, kako jo na skrivnem gloje onemogla, požrešna strast. Nikoli bi je ne mogel omehčati. Nikoli bi ne dopustila, da bi vzel Suzanne.

Brž ko bi imel deklico daleč od tod, pa bi se mogel pogajati z očetom kakor enak z enakim.

Misleč na vse to, je le s presekanimi stavki odgovarjal, kadar mu je kdo kaj rekel, ker je druge samo na pol poslušal. Šele ko so se pripeljali nazaj v Pariz, je bilo videti, kakor da se je osvestil.

Tudi Suzanne je bila zamišljena; kraguljčki štirih konj so ji zveneli po glavi, in v duhu je gledala neskončne, široke ceste v večni mesečini, mračne gozdove, skozi katere se bo vozila, preproste gostilne kraj poti in hlevarje, ki jima bodo v naglici prepregali konje, kajti vsakdo bo slutil, da jih zasledujejo.

Ko je kočija obstala na dvorišču palače, so hoteli zadržati Georgesa pri večerji. Zahvalil se je in se vrnil domov.

Pojedel je nekaj malega, potem pa jel urejati svoje papirje, kakor da bi se odpravljal na dolgo potovanje. Pisma, ki bi ga bila utegnila spraviti v neroden položaj, je sežgal, druga poskril in pisal nekaterim prijateljem.

Včasih je pogledal na kaminsko uro in pomislil: «Tam pri njih mora biti zdajle vroče!» In nemir ga je grizel v srce. Da bi mu le ne spodletelo! A česa bi se naj bal? Se že kako izvije! Pa vendarle, v igri, ki jo je nocoj igral, je šlo za veliko!

Okrog enajstih je spet odšel z doma, taval nekaj časa po ulicah, vzel izvoščka in mu velel ustaviti na Trgu de la Concorde, pri obokanem hodniku mornariškega ministrstva.

Kdaj pa kdaj je prižgal vžigalico, da je pogledal na žepno uro, koliko je. Ko je videl, da se bliža polnoč, se ga je polastil mrzličen nemir. Vsak hip je pomolil glavo skozi kočijina vratca in gledal po cesti.

Oddaljena stolpna ura je odbila dvanajst udarcev, potem še ena bolj blizu, potem dve hkrati, in nazadnje še ena prav daleč nekje. Ko je ta odklenkala, je pomislil: «Konec! Spodletelo je. Ne bo je.»

Vendar se je bil odločil, da ostane in še počaka, čeprav do belega dne. V takih primerih mora biti človek potrpežljiv.

Slišal je še, kako je bilo četrt, potem pol, potem tri četrt; in vse stolpne ure so ponovile eno, kakor so bile oznanile polnoč. Zdaj je ni več pričakoval, ostal je in si belil glavo, da bi pogodil, kaj se je neki zgodilo. Mahoma pa je pogledala skozi vratca ženska glava in vprašala: «Ste tu, lepi striček?»

Planil je, kar zadušiti ga je hotelo.

«Ste vi, Suzanne?»

«Da, jaz.»

Kljuka se mu ni dala dovolj naglo obrniti. «A!... vi ste», je ponavljal, «vi ste... stopite noter.»

Stopila je v kočijo in se spustila ob njegovo stran. — «Poženite!» je zaklical vozniku. In izvošček je oddrdral.

Težko je dihala, rekla pa nič.

Vprašal je: «No, kako je bilo?»

Tedaj je na pol v omedlevici zamrmrala:

«O, strašno je bilo, posebno z mamo.»

Vznemirjen je bil, da je kar trepetal.

«Z vašo mamo? Kaj pa je rekla? Povejte mi.»

«Oh, bilo je grozno. Stopila sem v njeno izbo in ji povedala svojo zgodbico, ki sem si jo bila dobro pripravila. Tedaj je prebledela, potem pa zavpila: ‚Nikdar! Nikdar ne!' Jokala sem, se jezila, se zaklinjala, da ne vzamem drugega kakor vas. Mislila sem, da me pretepe. Bila je kakor poblaznela; rekla je, da me pošljo precej jutri nazaj v samostan. Nikoli je še nisem videla takšne, nikoli ne! Vtem je prišel očka, ko jo je slišal, kakšne neumnosti kriči. Ta se ni toliko hudoval kakor ona, vendar je izjavil, da niste dovolj lepa partija.

Ker sta bila tudi mene pripravila v jezo, sem vpila še huje od njiju. In očka mi je z dramatskim obrazom, ki se mu ni prav nič podajal, velel, naj molčim. To mi je vdahnilo sklep, da pobegnem z vami. Zdaj sem tu; kam greva?»

Rahlo jo je bil objel čez pas; lakomno, z utripajočim srcem jo je poslušal, medtem ko se je budil v njem sovražen gnev na te ljudi. Ali, zdaj je imel njuno hčer v rokah. Zdaj bosta videla!

Odgovoril je: «Prepozno je, da bi šla na vlak: ta voz naju torej popelje v Sèvres, kjer prenočiva. Jutri pa odideva v La Roche-Guyon. To je prijazna vas ob bregu Seine, med Mantesom in Bonnièresom.»

Zamrmrala je: «Namreč oblačil nimam s seboj. Ničesar ne.»

Brezskrbno se je nasmehnil: «Pha! Vse to že tam urediva.»

Izvošček je drdral po ulicah. Georges je prijel deklico za roko in ji jo začel počasi, spoštljivo poljubovati. Sam ni vedel, kaj bi ji govoril, ko je bil tako malo vajen platonskih nežnosti. Nenadejavši pa se mu je zazdelo, da joče.

Strahoma je vprašal: «Kaj vam je, dragica mala?»

Z glasom, ki je bil ves moker od solz, je odgovorila: «Na svojo ubogo mamo mislim, ki ta mah gotovo ne spi, ako je zapazila, da sem zginila od doma.»

In res njena mati ni spala.

Precej po tem, ko je Suzanne zapustila njeno izbo, je bila gospa Walterjeva ostala z možem iz oči v oči.

Vsa razburjena in potrta je vprašala:

«Moj bog! Kaj pomeni to?»

Walter se je razkačeno zadrl: «To pomeni, da jo je ta spletkar premamil. On jo je pregovoril, da je odbila Cazollesa. Po doti ga skomina, bome!»

Besno je jel korakati po izbi in vtem povzel: «Pa si ga tudi ti ven in ven vabila v hišo, se mu dobrikala in laskala, da kar nisi vedela, kako bi se mu še bolj priliznila. Lepi striček sem, lepi striček tja, tako je šlo od jutra do večera. Zdaj pa imaš.»

Bleda ko prt je zamrmrala: «Jaz... da sem ga vabila v hišo?»

(Nadaljevanje sledi)